

VIENYBĖ

78 M. 9 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York

1964 M. VASARIO (FEBRUARY) 26 D.

Telefonas:
AFplegate 7-7257

KAINA 20 C.

Kunigaikštis Margiris "Pilėnų" operos ketvirtame veiksmo. Ši kompozitoriaus Vytauto Klovos opera plokštelėse rinkoje pasirodo kovo 5 d. Pilėnų kunigaikščio Margirio vaidmenį atlieka žymus Lietuvos solistas J. Štasiūnas. Tai bus pirmas toks tobulas lietuviškos kūrybos leidinys.

"Pilėnų" opera plokštelėse

Lietuviškas muzikos pasaulis ir muziką mėgstanti lietuviškoji publika dideliu nekantrumu laukia kovo mėnesio pradžioje išleidžiamų "Pilėnų" operos plokštelių.

Vienybės leidėja V. Tysliavienė, kuri šios operos juostas parsivežė iš Vilniaus, ir paskui susitarė su Eurotone bendrove dėl jų išleidimo New Yorke, dabar kasdien gauna netikpasiteiravimų apie tos operos plokštelių gamybos eigą, bet ir apie jų platinimą. Vienas lietuvis prekybininkas iš didelio lietuvių gyvenamo centro siūlo nupirkti visą tiražą. Platintojas esąs optimistas, nes iš savo pirkėjų nuotaikų sprendžias apie galimą plokštelių pasisekimą.

Eurotone bendrovė, kuriai vadovauja George Curtiss, tiksliai, jog plokštelės visais atžvilgiais išeis pavykusios. Ši jauno ir gabaus Tėvynėje gyvenančio kompozito-

riaus Vytauto Klovos opera sudarys albumą iš trijų plokštelių. Libretą operai yra parašęs J. Mackonis. Tai 4 veiksmų opera į juostas buvo įrašyta Vilniuje. Pastatymą režisavo J. Gustaitis, chormeisteris J. Dautartas.

Operos siužetas paimtas iš didvyriškų lietuvių kovų su kryžiuočiais. Veiksmas

daug kur perpintas panašiom frazėm, kaip ši, iš Pilėnų kunigaikščio Margirio arijos:

Štai ir jūsų eilė, paskutiniai
Pilėnų gynėjai,
Kalavijų rūdis numazgoti
kryžiuočių krauju.
Ginam Lietuvą mes nuo
nedorėlio priešo gaujų...

B. Armonienė vyksta į Argentina

Barbora Armonienė, Vienybės skaitytoja Ohio valst., kurios knyga "Palikašaras Maskvoje" jau išėjo ispaniškai ir platinama ispaniškai kalbančiuose kraštuose, ketina vykti į Argentina. Su ja dėl jos kelionės susirašinėja Argentinos Balso leidėjas Pranas Ožinskas, kuris numato surengti jos paskaitas

lietuviams. Kelionė įvyks greičiausia 1965 m. Armonienė ketina skristi kartu su savo vyru Jonu. Jiedu dabar gyvena Wickliffe, Ohio. Armonienė, kaip rašo Argentinos Lietuvių Balsas, buvo labai sužavėta Vienybėje tilpusiu BALSO sukakties aprašymu ir nuotraukomis, kurias pasiuntusi savo giminėms į Pasvalį.

VIENYBEI 78 METAI

Ši šeštadienį Vienybė savo pastogėje rengia savo bendradarbių ir skaitytojų susibūrimą, norėdama prisiminti savo laikraščio 78 m. sukaktį.

Vienybė, tada dar Vienybės Lietuvių vardu, pirmą sykį pasirodė 1886 m. vasario 10 d. mažame Pensilvanijos anglakasių miestelyje, Plymouth, leidžiama Juozo Paukščio ir Antano Pajaujo.

Per tuos 78 metus keitėsi Vienybės leidėjai, redaktoriai. Ir pats laikraštis iš Plymoutho persikėlė 1907 m. į Brooklyną. Jau 6 metai, kai leidžiama East New Yorke ir jau dveji metai, kai ji netekusi ir savo leidėjo ir redaktoriaus Juozo Tysliavos, kuris, su Vienybe išbuvęs apie 30 metų, savo paskutinėje kalboje vienybėsiečiams, minint 75 m. sukaktį Brooklyn Academy of Music salėje pareiškė:

"Mes, šiapus vandenyno, prieš akis turime dar labai didelį uždavinį - uždavinį išlaikyti lietuvių gyvą! Ir Lietuvos laisvinimas ne nuo viršūnių prasideda, bet nuo apačios, nuo pat širdies, nuo pat savęs turime pradėti. Jeigu mes dūsaujame, kaip išlaisvinti Lietuvą, o tu pačiu kartu savo namuose, po savo stogu prarandame lietuvių, tuo pačiu kartu mes su savo vaikais, su savo dukromis ir su savo sūnumis jau nebegalim susikalbėti lietuviškai, kaip mes

galime svajoti apie pačios Lietuvos išlaisvinimą? Nesakau, kad visi, visa imigracija, visi lietuviai būtų tokie. Ne! Bet aš sakau ir sakysiu, kad ištižimas yra pats didžiausias mūsų priešas.

Todėl, dėkodamas Jums dar kartą, sakau: kovoje ir tik kovoje, pasiryžimu, kaip tie mūsų tėvai ir tėvukai per 75 metus nešė tą sunkų laikraščio leidimo jungą, nešė ir išnešė! Jeigu mes savo širdyse jausime, kad Vienybė galės sulaukti dar 100 metų, dar vieno jubiliejaus, nors galbūt mes nedalyvausime tame jubiliejuje, bet neprivalome pamiršti:

"Žmogus gema, gyvena ir miršta. Per 75 metus Vienybė matė, kaip tas pats žmogus gulėjo lopšyje, kaip tas pats žmogus stovėjo prie altoriaus ir kaip tas pats žmogus gulėjo grabe..."

Žmogus gyvena ir miršta, bet tauta nemiršta, tauta gyvena tūkstančius metų!"

Juozas Tysliava, beto, rašydamas Vienybės Deimantinio Jubiliejaus proga prieš trejus metus, tarp kitų dalykų, pastebėjo, kad "Vienybė yra vienintelis laikraštis pasaulyje, kuris be pertraukos ejo nuo pat mūsų tautinio atgimimo aušros."

Juozo Tysliavos darbo tęsėjai tvirtai pasitiki Vienybės ateitimi, lygiai kaip ir lietuvių tautos ateitimi. Jie tiki, kad Vienybė, kuriai bu-

Tęsiama 12 psl.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Lietuvos laisvės reikalui bene naudingiau būtų, kad vieton laiškų Life ir Post redakcijoms, jų būtų parašinėta atbundenčios Afrikos vadams. Kenijos teisingumo ministeris Tom Mboya, pavyzdžiui, neseniai Amerikoje išėjusioje knygoje išdidžiai pranašauja: "Africa will show the rest of the world what freedom really means." Na, tegul gi parodo, išskeldamas ir palaikydamas Baltijos laisvę JT tribūnoje!

Mūsų redakcijoms, atrodo, tinka šios eilutės:

Mes nekviesti susitikom,
Išsiskyrėme pikti,
Vai, kodėl likimas lėmė
Piktiems pasilikti?

Įžymus prancūzas rašytojas Paul Valery sykį piktokai žvilgterėjo į istoriją. Jisai sakė: Istorija - vienas pavojingiausių žmogaus susigalvotų svaigalų. Poveikis gerai žinomas. Istorija kursto sapnus, žmones apsvaigina, sukelia netikroviškų prisiminimų, dalykus išpučia, neleidžia senoms žaizdoms užgyti, kliudo nusiramimui ir nuveda žmones į prisigaudinėjimą įsivaizdavimais savo tariama didybe. Istorija verčia tautas pyktis, pūstis, ir laikytis nepakenčiamų tuštybių.

Anglijoj gyvenęs akademikas Isaac Deutscher baigė rašyti šiomis dienomis išėjusį tretįjį Troc-

Tęsiama 4 psl.

Lietuvos nepriklausomybės sukaktis Toronte, Kanadoje

INŽ. P. LELIS

Jau antri metai, kai šios šventės minėjimas pradeda-
mas dviem naujais paįvairini-
miais, būtent: valniko pa-
dėjimu prie paminklo ir Lie-
tuvos Konsulo priėmimu.
Šios ceremonijos, atrodo,
įvestos atvykus į Torontą
naujam konsului J. Žmuid-
ziniui.

Vasario 17 d. prie City
Hall (War Memorial), ple-
vėsuojant Lietuvos vėliavai,
prie paminklo buvo padėtas
valnikas. Trumpą žodį tarė
B-nės atstovas J. Simana-
vičius ir miesto atst. kon-
trollerius Archer. Sugiedo-
tas Lietuvos himnas.

Šios iškilmės buvo rody-
tos televizijoje ir aprašytos
Kanados laikraščiuose Star
ir Globe & Mail.

Vakare 6 val. puošniose
Royal York Hotel salėse
konsulas J. Žmuidzinas su
ponia priiminėjo svečius:
svetimų valstybių konsulus,
provincijos ir miesto atsto-
vus ir žymesnius lietuvių
draugus, kurių buvo gal apie
šimtą. Kita tiek buvo pačių
lietuvių.

Tą pat vakarą Lietuvių
Namuose Toronto Tautinės

S-gos Skyrius suruošė ba-
lių su prakalbomis, kur da-
lyvavo apie 100 žmonių. Kal-
bas ten pasakė konsulas J.
Žmuidzinas ir K. Kalendra.

Sekmadienį 4 val. buvo
pagrindinis šventės minėji-
mas Technical School audi-
torijoje, kur dalyvavo apie
1500 lietuvių.

Minėjimą atidarė Apylin-
kės pirm. dr. J. Matullony-
tė (buv. VLIKo pirmininko
duktė). Po invokacijos ir
konsulo J. Žmuidzino svei-
kinimo kalbėjo viešnia iš
Clevelando A. Augustinavi-
čienė.

Prelegentė nelietė politi-
kos, bet kalbėjo daugiau
jausmais ir gražiais žo-
džiais.

Pagrindinės prelegentės
mintys galima maždaug taip
nusakyti:

Tremtis buvo mums rei-
kalinga, kad būtume tobules-
ni, mes išauginome tremty
jaunimą, kuris yra lietuvy-
bės žiedas. Išugdėm čia lie-
tuvų literatūrą, poeziją,
meną ir bendrai lietuvišką
kultūrą. Sukūrėm tremtyje
naują Lietuvą. Dažnai nesu-
tinkame tarpusavy ir skal-
domės, statydami klausimą:
Kokia gi toji Lietuva bus?

J. Augustinavičienė, vieno apsilankymo metu Vienybėje.

"Jai tai galima atsakyti:
Argi Lietuva buvus tokia
didinga su turtinga istorija
ir kultūra, patyrusi tiek
garbės ir skausmo, nežinos
kokia ji turės būti." Štai
dėlko išelvią nėra mums
gyvenimo praradimas. Kam
gyventi? Gyventi tam - kad
tobulėtum, baigė kalbėtoja
plojimų audrose.

Po paskaitos, artistas H.
Kačinskas padeklamavo
Maironio, Bagdonavičiaus,
B. Sruogos, 4 Donelaičio
kūrybos. Dar tebedeklamuo-
jant Kačinskui, pradėjo
rinktis kviešti kanadiečiai
šiu Fed. vyriausybės atstovu
pašto min. R. Nicholson
priešaky.

Pašto min. Nicholson kal-
bėjo 45 min., bet nedaug ta
proga pasakė. Jis minėjo
daugiau Airiją, Škotiją ir
kažkodėl Čekoslovakiją, ku-
rią suminėjo daugiau kartų
negu Lietuvą. Jam kalbant
buvo pastatyti televizijos
aparatai, ir vakare 11:15
val. jo kalbos ištrauka buvo
perduota televizijoje.

Po to dar sveikinimo kal-
bas pasakė Emigr. minis-
teris Yaremko, miesto atst.
Archer, Estų konsulas Mar-
kus ir latvių kons. atst. Kro-
pmanis. Be to, gautos tele-
gramos iš min. pirm. Pear-
son, ir opozicijos lyderio
Diefenbaker.

Priimtos rezolucijos J.
Tautoras ir Kanados min.
pirm. Pearson.

Pabaigai Varpo choras,
vad. muz. St. Gallevičiaus,
sudainavo keturias dainas ir
Lietuvos himną.

Per šį minėjimą surinkta
Tautos Fondui apie \$700,
Bendruomenei \$500, Nepri-
klausomybės Talkai \$150.

Pakartotinai prašome: nepa-
mirškite atnaujinti Vienybės
prenumeratą!

Komp. Vytauto Klovos opera

"PILĖNAI"

išleidžiama plokštelėse

RINKOJE PASIRODO KOVO 5 D.

Išleido "Eurotone"

Kaina \$12.00

Vaidas iš pirmojo akto scenos. Pilėnų kunigaikščio Margirio dukterys Eglė (E. Šaulevičiūtė) ir
Mirta (M. Aleškevičiūtė) dainuoja duetą:

Oi, kai mes augom, mes dvi sesulės,
Po vienu langeliu rutelę sėjom...

Kompozitorius Vytautas Klova

Užsakymai siunčiami į Vienybę

192 HIGHLAND BOULEVARD
BROOKLYN 7, N. Y.

kartu su perlaida ar čekiu \$12.00

Platintojai, kurie norėtų didesnį skaičių
"PILĖNŲ" operos plokštelių užsakyti, taip
pat kreipiasi į Vienybę.

Išpūdingą "PILĖNŲ" operos plokštelių
albumo viršėlį "Flexichromo" procesu
(spalvose) paruosė dail. J. ŠUKYS
New Yorke.

"PILĖNAI" yra pirmoji lietuviška opera, ištiesai
išleista trijose ilgo grojimo plokštelėse. Užre-
korduota Vilniaus Valst. Operos teatre, spektak-
lio metu. Dirigentas: I. Altermanas.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

* VIENYBĖS bendradarbių -- rėmėjų pasitarimas įvyksta vasario 29 d. 6:30 val. Lietuvių Auditorijoje. Čia, be kitų dalykų, bus svarstomas Vienybės bendradarbių klubo įsteigimo klausimas.

* VIENYBĖS RED. S. NARKELIŪNAITĖS filmų, vaizduojančių Lietuvos, Argentinos, Brazilijos, Amerikos lietuvių gyvenimą demonstravimas bus kovo 15 d. 3 val. Liet. Auditorijoje. Po filmų programos, ten pat yra numatyta surengti vakarienę, kurios metu bus paminėta Vienybės 78 metų gyvavimo sukaktis.

* JONO MINELGOS eilėraščių rinkinį vaikams -- "Labas rytas, voverje" leidžia LB Kultūros Fondas. Ši bus pirmoji J. Minelgos knyga.

* KUN. A. KEZYS, S. J., buvo plačiai atžymėtas "Chicago Daily News" savaitgalio pridedame "Panorama" (vasario 1 d.) Čia įdėta nemaža meniškių jo fotografijų ir trumpas aprašymas apie šį foto menininką.

* 1964 m. vasario 19 d. suėjo lygiai 50 metų nuo Naujienų pirmojo numerio pasirodymo. Pirmuosius 6 mėnesius Naujienos roždėsi kartą savaitėje, o vėliau -- kasdien. Tokiu būdu Naujienos yra pats seniausias lietuvių dienraštis pasaulyje. Seniausių lietuvių laikraščių pasaulyje, kaip žinome, yra Vienybė.

* SOLISTAI ST. BARAS, Al. Brazis, D. Stankaitytė balandžio 12 d. koncertuos Peo-

ria, Ill., kartu su Peorijos simfoniniu orkestru ir universiteto choru.

* METMENŲ ŽURNALO Nr. 7 jau išėjo iš spaudos ir išsiuntinėtas prenumeratoriams. Šį įdomų žurnalą galima užsiprenumeruoti jo administracijos adresu: R. Vaitys, 615 Hinman Ave., Evanston, Ill. Keturių numerių prenumerata -- 5 dol.

* PREKYBININKAS JONAS KARVELIS išleido lietuvių evangelikų Tėviškės Liaudies Giesmių plokštelę. Išleidimas kaštavęs apie 2,000 dol. Plokštelę įgledojo Tėviškės evangelikų parapijos Chicagoje choras, kurį diriguoja Jurgis Lampsaitis.

* CHICAGOJE pradėjo veikti televizijos 26-tas kanalas (jį galima matyti, įsigijus specialius priedus prie aparatų), kuriame duodamos programos (daugumoje žinios) lenkų, vokiečių, italų, ispanų kalbomis. Kažin, ar Chicagoje lietuviai įstengs prabilti per televiziją, nors ir rečiau, kaip anų tautybių žmonės?

* CHICAGOS didieji dienraščiai įsidėjo kelis rašinėlius Nepriklausomybės šventės proga ir informacijų apie rengiamą Vasario 16-sios minėjimą. Daugiausia vietos tam reikalo paskyrė "Chicago American" dienraštis. "Chicago Sun-Times" patalpino ilgoką Ed. Šulaičio rašinį (vasario 14 d.), o "Chicago Tribune" (vasario 16 d.) "Voice of the People" skyriuje patalpino E. Šulaičio laišką.

PADEJO VAINIKĄ. - Prieš padedant vainiką prie Nežinomo kareivio kapo, trumpą prkalbą sako Chicagoje lietuvių tarybos pirmininkas J. Škorubskas. Šis paminklas yra prie Chicagoje Jaunimo namų. Iškilimės vyko vasario 15-tą, dalyvaujant kelioms organizacijoms ir Aukštesniosios lituanistikos mokyklos VIII klasės mokiniams. V. Zalatoriaus nuotrauka

NIEKO BE DIEVO. - Iškilmingos pamaldos, Lietuvos nepriklausomybę minint, buvo atlaikytos šv. Kryžiaus bažnyčioje. Pamokslą pasakė kun. Vaškas, giedojo Dainavos ansamblis ir solistė M. Blazienė. Bažnyčioje žmonių buvo nepersdaugiausia ir pirmieji suolai stovėjo tušti. Šv. Kryžiaus bažnyčia yra viena iš gražiausių lietuviškų bažnyčių Amerikoje.

SLA RENGIA TALENTŲ PASIRODYMĄ

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Chicagoje apskrities delegatų susirinkime, įvykusiame vasario 2 d. Chicago Savings and Loan Assn. patalpose, buvo plačiai kalbėta apie ruošiamą jaunųjų talentų pasirodymą. Šis pasirodymas bus pravestas balandžio 12 d. Lietuvių Auditorijoje. Dalyviai čia bus suskirstyti į dvi dalis: 6-12 metų amžiaus ir 13-18 metų amžiaus. Laimėtojų išaiškinti-
mui yra sudaryta teisėjų

komisija, kuri įvertins jaunųjų sugebėjimus ir pagal tai paskirs atitinkamas vietas bei dovanas.

Susirinkimui, kuriame dalyvavo 38 delegatai, atstovavę vienuolika kuopų, pirmininkavo apskrities valdybos pirmininkė Ona Bležienė. Ji padarė pranešimą apie atliktus darbus per praėjusius metus, daugiausia apsisistodama ties rengiamu talentų pasirodymu. Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė sekretorius P. Bružas. Išdo stovį apibūdino išdinininkas M. Gudelis, Gudelis pranešė, jog išde yra \$913,99.

nariai: Nora Guglenė ir dr. Steponas Bležis.

Pabaigoje delegatai buvo pavaišinti kava ir užkandžiais.

Susirinkusieji nutarė mirusio prof. V. Biržiškios laidotuviams paskirti 25 dol. Buvo diskutuota įvairių klausimų:

Renkant naująją valdybą, susirinkusieji pareiškė pageidavimą, jog joje būtų palikti ligšioliniai asmenys. Taip ir buvo padaryta.

Susirinkime dalyvavo ir 2 SLA Pildomosios Tarybos

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokiečiai)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

VIENYBĖS ATSTOVYBĖ CHICAGOJE

Sekmadienį, kovo 15 d. 3 VAL. PO PIETŲ

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE, 3133 S. HALSTED STREET, CHICAGOJE

RENGIA

Lietuviškų filmų popietė

Poros valandų programoje pamatysite Salomėjos Narkelūnaitės įspūdius spalvotose filmuose iš lietuvių gyvenimo Argentinoje ir Brazilijoje. Be to, ruduo Vilniuje ir Vilniaus kaime. Amerikos lietuvių kultūrinės veiklos kronika. Visus maloniai kviečia atsilankyti -

VIENYBĖS ATSTOVYBĖ CHICAGOJE

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkelūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelia iš 1 psl.

kio biografijos tomą: "The Prophet Outcast." Gaila, kad tiek "trockizmu" persiėmęs, jog priitaria Pabaltijo ir Rytų Europos pavergimui. Girdi, tai naudinga "darbininkų valstybei". Panašiai galvojo ir Trockis, nežiūrėdamas, kad tos valstybės diktatorius Stalinas vieną po kitam išgalabino jo šeimos narius ir, galiausiai, pasiuntė agentą jam galvą "ice-pickiu" pradurti.

Maskvoje dažnai buvo anglų spaudos korespondentas Edward Crankshaw yra parašęs ne vieną sovietinėmis temomis knygą. Vėliausioje "The New Cold War" pasakoja: Kinija mūsų tarpe bus gana ilgus metus kaip milžiniško ploto nepriklausoma galybė. Ji dar per kelis dešimtmečius atkakliai skelbs revoliuciją. Mums ji pateiks jos didumą atitinkančių galvosūkių, kadangi nenkenčia Vakarų, čia įskaitant ir Sovietų Sąjungą.

Pasakojama, kad Italijoje gyvenęs baronas, kuris sykį sukvietė visus savo priešus į bankietą ir pareiškė tostą:

Kelkim stiklus vis į aukštį,
Tegul mūs draugystė noks!
Pakišau po asla parako statinę:
Bet kurią akimirką sprogs!

Tokiame "bankiete" šiuo metu, atrodo, ir mūsų pasaulis gyvena, ypač jo lietaviai.

Kaip Vakarams laikytis rusų-kinų ginčo aki-vizdoje? Klausimą svarsto Maskvoje gimęs, dešimt metų Rusijoje ir Kinijoje gyvenęs vokiečių mokslininkas Mehnert, kurio veikalas "Fekingas ir "Kina" Vokietijoje "best selleriu" yra (išpirkė 100,000 egz.). Vertimas pasirodė ir Amerikoje. Autorius tvirtina, kad kinai pasauliui didesnį pavojų, negu rusai, kurie, girdi, ieškosią vis glaudesnių ryšių su Vakarais, kuo labiau kinai pradės apsirūpinti atomineis ginklais. Jei Vakarai ir Maskva ras garbingą kelią susitarti, žmonių, gal būt, išvengsianti atominio karo, kulkos Mao, atrodo, visai nesibaido, nors būtų paduota ir pusė žmonijos. Sako, juk liktų kita pusė-kinai, kurie, girdi, tada pradėtų kurti visai naują civilizaciją, "tokią gražią, kokios pasaulis dar nėra matęs." Bet, jei Vakarai iš tikrųjų susitarė su Sovietija, o ši, po senovei (kaip visa Rusijos istorija rodo) nenorės Fabaltijo atsiskyti, mūsų tautos laisvės kova, aišku, turės eiti kitais keliais. Gal būt teks kovoti, kad Ameriką besivejanti Sovietija sukurtų Lietuvoje tokį laisvą asmeninį ir pilietinį gyvenimą, kokį lietuviai turi Amerikoje.

STATYBA LIETUVOJE

* Vilniuje įvyko statybininkų suvažiavimas, kuriame pranešta, kad pernai pastatyta 737 įvairūs nauji pastatai, jų tarpe 30 mokyklų. Kaip kur, vos pastačius, ėmė griūti, ar byrėti. Šiems metams suplanuota 1100 naujų statybų, jų tarpe apie 50 pramonės projektų ir 40 naujų mokyklų dėl 1600 mokinių. Kaišiadoryse klijų fabrikui nekaip einasi: planuota atidaryti pernai, bet ir šįmet kažin, ar dirba.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DESINĖS

JAU ŠIEK TIEK AIŠKIAU

Bridgeport, Conn., ALto valdyba su savo lokalinės reikšmės Vasario-16-tosios minėjimu šiemet atliko labai didelį ir reikšmingą darbą. Buvo labai vykę programos vykdytojais pakviesti V. Tysliavienė su Lietuvos filmais ir V. Vaitiekūna su pranešimu. Reikšmingas ir V. Vaitiekūno tokioje programoje dalyvauti atsisakymas. Įdomūs to atsisakymo motyvai.

V. Vaitiekūnas sutinka, kad Lietuva yra graži, kad jos valzdas vertai domisi ir kita-taučiai. (Mūsų manymu, V. Vaitiekūnai čia nieko kito ir neliko - tik sutikti). "Tačiau", sako Vaitiekūnas, "gražūs žiemos valzdas negali kelti lietuvių kovingumo su Lietuvos okupantu." Dėl šio teigimo jau kyla abejonių: kokį niekam vertą kraštą tegul okupantas pasilaiko, bet mūsų gražioji Lietuva - ne, tai niekeno kito, tai mūsų kraštas. Gražūs Lietuvos valzdas žadina prisiminimus, krašto ilgesį, su prisiminimais pabunda visa mūsų emigracijos ir naujųjų laikų Lietuvos istorija. Gražūs Lietuvos valzdas gali kelti kovingumą su Lietuvos okupantu. V. Vaitiekūnas niekus pasakoja.

Kaip Lietuvos valzdas, taip lygiai Vaitiekūnas pagiria ir "Pilėnų" operą. Tik Lietuvos valzduose jis pasigenda... enkavedistų, o dėl operų, tai mielai norėtų girdėti tokią, kurios muzikos niekas neturi. Reiškia žmogus ieško priekabių.

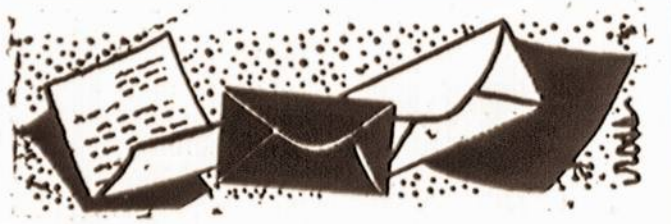
Bendrai, Vaitiekūno motyvas galima būtų taip išreikšti: ne tik Lietuvos gyvenimas, bet net ir Lietuvos gamtos grožis mūsųose rodytinas tik tam tikruose rėmuose, žadinančiuose jausmus prieš "peaceful coexistence". Galimas daktas, Bridgeporto ALto Vaitiekūna ir kvietė ne ožių lupsti, bet prie gražių Lietuvos valzdų sudaryti pagelddajamus kovingumo rėmus. Kodėl jis atsisakė tai daryti? Ar čia jis neprieštarauja sau?

Širdyse nešiojamės didįjį ilgesį. Kaip anais tautinio atgimimo laikais, taip ir šlandien išelviui girdisi kartais tykaus vandenilio bangos Nemune, kartais pasigirsta kaip bočių dvasios graudulingai rauda. Ir vardan to viso vieni siūlo užsidedi paraudusius akinus, kiti perša kovingumo akinus.

Kas tie, kur bijo ne tik nupiešto Lietuvos paveikslas, bet ir fotografijos, kurlems paliktoji tėvynė atrodo tik kaip vienas didelis falsifikatas?

Jau šiek tiek aiškiau: kai kam Lietuva būtų graži ir būtų verta jos grožiu gėrėtis tik tuo atveju, jei tai būtų jų Lietuva. Kai kas jau tiek susipainiojo, kad kovoje už politinę santvarką užsimerkia prieš Lietuvos grožį, užsikemša ausis, kad Lietuvos negirdėtų.

MŪMS RAŠO:

DĖL DR. MATULIONIO

Vienybės 1 ps. rašinyje "Viltys Vasario 16 proga" (nr. 1964), rašote:

"... Dr. Matulionis, gal ir gerų norų vedamas, bet tik iš ignorancijos, padarė nepateisinamą dalyką..."

Dr. Balys Matulionis, 69 metų senelis, rusų ir vokiečių tautybės ir prikankintas, ar jis gali suprasti aukštesnę už jo laikų dvasią - rezistencinę koegzistenciją - priešonugalėjimą pralankumu. Atleiskime jam, Mes turim nemaža ir daug jaunesnių protų ir širdžių, nepajėgiančių šito suprasti.

Kantrybės ir tolerancijos, liberalizmo visiems ir su visais.
A. IGNAITIS
Brooklyn, N. Y.

NE BAILIAI PASAULĮ VALDO

Atvėsus orui, po vasaros karščiu, prasidėjo ir mūsų lietuvių organizacijos judėti. VLIKo gromata Amerikos lietuviams: "Pinigų, pi-

nigų!" Tautos Fondas - pinigų! Lietuvos Pasaulio Bendruomenė - "Pinigų!" Balfas - "Pinigų!" Amerikos Lietuvių Taryba - "Pinigų!" ir t. t.

Pinigas yra, gerblamieji, puikus dalykas, kai kas jų turil Duok, duok ir duok... Iš visų institucijų prizadalkilniūs, puikūs! Visi už pinigų vaduoja Lietuvą iš komunistų! Iš ruskių! Tiesa, Amerikoje nedarbas. Senlietuviai sumokėjo didelę duklę Lietuvos vadavimui. O ką jie gavo?...

Bridgeporto, Conn., lietuviai, kaip geri patrijotai, matydami pinigų reikalingumą, sumanė pasikviesti V. Tysliavienę su filmiais - Lietuvos valzdas pademonstruoti. Norėjo suminkštinti bridgeportiečius, kad gautų daugiau dolerių Lietuvą iš komunistų diktatūros išvaduoti.

Didis vadas p. Vaitiekūnas nusigando Tysliavienės ir suriko: "Tysliavienė kalba Bridgeporte - aš nekaltu!" Su raštu į Keleivį. Mat, ten dabar dar dirba Jackus Son-

SENOŠ BERDANKOS
PERGALĖS NENULEMS

Vienas žmogus baisiai supyko už tai, kad Vienybės iškritikuotas Vilniaus krašto lietuvių memorandumas. Parašė labai pikta laiška. Jei pyktis būtų teisingumo įrodymas, tai laiško autorius būtų neabejotinai teišus.

Mūsų žiniomis, koplyčios reikalas daug kas ir iš mūsų žymiųjų žmonių pasisako kritiškai. Dr. J. Grinius savo įspūdžiuose iš Amerikos pareiškė abejingumą ne tik dėl vardo, bet ir dėl pačios koplyčios reikalo. Paprastai pasisakymai būna tylūs ir privatiūs. Tokiais pasisakymais jokios kovos negalima laimėti.

Aš manau, kad kas nors iš Vilniaus krašto lietuvių draugijos renka medžiagą, kur pasisakoma Vašingtono koplyčios reikalas ir norėtų ten Aušros Vartų vardo. Jei renka, tai tegul pasižiūri, koks tas rinkinys mizeras: nuolankūs, nedrąsūs užsiminimai, pagėdavimai ir pn. Kas ir kur ryškino, kad

a. Aušros Vartų vardo klausimas Vašingtone nėra vien tikybiniš, bet ir tautinis reikalas,

b. už Vilnių lietuviams dar prisieis kovoti, o diplomatinė kovoj Aušros Vartų vardas Vašingtono koplyčioj turi būti vertingas net ir nekatalikų tarpe?

Vilniaus problema yra neatskiriama dalis šių laikų mūsų tautos likiminės kovos. Mes neturime lelstis ir minties, kad kada nors Lietuva egzistuos be Vilniaus. Kiekvieno lietuvių pareiga niekur nei jokiū šešėliu netemdyti pasiryžimo, kad Vilnius yra ir turi būti mūsų. Aš manau, kad ateitis stebės, kad taip nevykusiai šį egzaminą laikome.

Kad daug mūsų garsiųjų galvų prieš Šiluvos vardą jau kapituliuavo, tas tereiškia tik tiek, kad nekokių garsiųjų galvų turėjome ne tik praėity, bet turime ir dabar. Reikia rekomenduoti kai kam pasiskaityti ne tik literatūros apie Marijos garbinimą Lietuvoje, bet ir apie lenkų apaštalavimą.

Tai štai, šiuo reikalu esu atkaklus iki įgrisimo. Vilniaus krašto lietuvių memorandumas mane piktino jau kelis mėnesius. Drišau viešai pasisakyti tik tada, kai patyriau, jog tas memorandumas jau plačiau sklaidžiamas. Su tokiais memorandumais nėra vilčių ką nors laimėti. Mes jį galime girti, galime pelkti, bet jis yra kovos priemonė, jis turi būti labai geras ir stiprus. Jį nuvertina ne kritika, jis nusivertina pats.

ISPŪDINGA LENKŲ KELIONĖ PER ATLANTĄ

1962.IX.3 keturi narsūs lenkai iš Szczecino išplaukė jachtoje "Hermes II" ir 1963.II.12 sėkmingai apsiekė Miami, Floridoje. Atplaukusius lenkus rytojaus dieną vietos spauda pasveikino skambia antrašte:

Tęsiama 5 psl.

da ir J. Vilkaitis sėdi. Iš seno papratimo, neva tai atstovauja socialistas. Prie Smetonos laikų - J. Sonda buvo net Šaulių miesto burmistras; J. Vilkaitis pozicijoje darbininkų rūmuose. Jie tiek turi savyje socializmo, kaip Keleivio Malkio tėvas. Pono Vaitiekūno protestas prieš Tysliavienę rado Keleivijje vietą.

Kipro Bielinio L. D. D. 7 kuopa išgąsdino antrą didelį vyrą - Bielini. Didžiama narių, pasipiktinę Keleiviu ir Naujienomis dėlto, kad jie deda brolių generolų pareiškimus, o nestoja į vainą akis akin apginti savo pozicijas. Jie mano, kad p. Vaitiekūnas kaip drąsus Lietuvos "vaduoja", turėjo Bridgeporte stoti prieš Tysliavienę ant vieny pagrindų ir išaiškinti vietoje, kad Tysliavienės paveikslai iš Lietuvos lietuvių pavojingti ir žalingi, kad ji yra ruskių agentas ir t.t. Tai būt buvęs vyras, o dabar bailys. Ir dar koks bailys, kad ne į katalikų spaudą, bet pagalbos ieškoti nubėgo pas socialdemokratus į Keleivį.

Jeigu visi vaduotojai bus tokie, kaip ponas Vyt. Vaitiekūnas - Lietuva stovės kaip stovi - komunistų nauuose! Pasaulį valdo ne bailiai, o drąsuoliai!

J. KRIVIČKAS

Vasario 16 minėjimo banketas Philadelphijoje. Iš kairės: J. Štikliorius, S. Šaltenė, E. Vainiūnienė, prof. A. Salys, L. Šimutis, Adv. S. Mankas su žmona, A. Navasaitis ir C. S. Cheleden.

Lietuvos likimas - Dievo rankose

Centrinio Vasario 16 minėjimo Chicagoje išvada (pasak Draugo kor. Vl. Rm.) buvo: Lietuvos likimas nebe Vakarų demokratijų, bet ir Dievo rankose. Klausimas: Kada jis buvo išimtinai Vakarų rankose ir kada nusikėlė į Dievo? Mes linkę manyti, kad jis visada buvo Apvaizdos valioje. Minėjime kalbėjo senas lietuvių draugas senatorius Douglas ir clevelandietis J. Daugėla, pabrėžęs, kad tarptautinė padėtis Lietuvos laisvinimo bylai šiuo metu nėra palanki, bet tai reguliškai išskirti „naujų“ būdų žygių toliau vystyti. Amerikoje pučią politiniai vėjai lyg ir įsako, kuo daugiausia pasitikėti vien savo jėgomis. O šias jėgas, mes manome, reikia vienyti senos Vienybės senų principų: vienybės visų sąmoningų, kad ir kitaip galvojančių, lietuvininkų.

„Laisvamanių“ ir „kūniginių“ kovos mūsų visuomenėje, matyti, dar nenutilo. Prasikišo prof. Viktorą Biržišką laidojant Chicagoje: mat, laidojo į jo norėtas

„nešventintas“ Tautines kapines.

Po 10 metų „psichofiziologinių fantazavimų“, Br. Raila Dirvoje skelbia savo Rip Van Winkelo pabudimą. Akis atmerkė privertęs didžiosios pasaulio politikos nusivairavimas į „fantastišką akligatvį“, o mūsų visų veiksnų kovos už Lietuvos laisvę nuslinkimas į „fantastišką plotmę“ (Raila, matyt, mėgsta sapninius primenantį žodį fantasmatika). To pasėkoje, politikos ir laisvinimo iniciatyvą pasiėmė „geležinės uždangos laužytojai“ ir „visokių plyšių išnaudotojai“. Kiek žinoma, komisariai šių labiau bijo, negu fantastų. Žiūrėsime, ar ilgam Raila išbudo.

Suomijoje išėjo vokiškai kalbotyrininko Eino Niemineno (kuris mirė pernai) 43 psl. mokslinė studija „Suomių Kantele.“ Svarsto mūsų kanklių, latvių kuoklių ir suomių kanteleš pavadinimų santykius. Greta to, pateikia žinių apie baltų-suomių kalbų santykiavimą proistorės amžiais.

St. Šimkaus dainai „Plaukia sau laivelis“ žodžius parašęs „aptekorius“ Jonas Dzenkauskas, gimęs 1884 m. Maišelių k., ties Piliškiškiais, iš Vilkaviškio gimnazijos, vaistinininko mokslus išėjo Peterburge 1911 m. Dirbo vaistinėse Raseiniuose, Kaune, Saldutiškyje. Mirė Kaune 1959. „Plaukia sau laivelis“ parašė Vilniuje leistame kalendoriuje, paveiktas Lietuvos jaunimo bėgimu į Ameriką, norėdamas išreikšti išelvio jausmus, apleidžiant tėvynę. Šimkus jo ellėrašči kalendoriuje pastebėjo ir sukūrė kompoziciją.

Artistas St. Pilka guodžiiasi: Gavau laišką iš gimnaitės Kaune, kuri paūgėjo Kazakstane, o subrendo Sibire. Dalinasi neįprastais įspūdžiais: Juozo Laučiaus 45 metų scenos darbo, 70 metų amžiaus sukakčių minėjimu.... Kreipiausi į dvi mūsų knygų leidyklas, siūlydamas išleisti mano du veikalus: 1) Prisiminimai apie scenos darbininkus, ir 2) Asmeniniai memuarai,

Tęsiama 11 psl.

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

“Bold exploit of 4 Poles, President Kennedy Congratulates Szczecin Sailors”. Tie keturi lenkai štai: kapitonas ir ekspedicijos vadovas Bogdan Dacko, Jerzy Szalajko, Zbigniew Pawlak ir Bronisław Rożyński (jachtos savininkas). Apie šią kelionę skaitome dviejų didelių puslapių su iliustracijomis straipsnį, kurį parašė Bogdan Dacko, o atspausdino 1963 m. nr. 12 “Poland”. Tasai “Poland” yra lenkų propagandinis žurnalas, leidžiamas kartą į mėnesį lenkų, anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų ir švedų kalbų laidomis.

O dabar štai kita per Atlantą plaukimo istorija. Lietuvis Bronius Rożyński, planavęs su jachta kelionę per Atlantą ir negalėjęs kelionės pradėti iš sovietų teritorijos, persikėlė Lenkijon, įsigijo jachtą vardu “Hermes II”. Kad galėtų išplaukti, turėjo rasti dar tris bendrakeleivius. 1962.IX.4 “Hermes II” paliko Swinemundės uostą. Po įvairių nuotykių ir sunkumų jachta 1963.II.12 atvyko į Miami, Floridoje. Taip rašo 1963 m. nr. 87 “Dirva”, laikraštis tik lietuvių reikalams.

Na, bet čia vienos ir tos pačios kelionės lenkiška ir lietuviška versija. Lenkiškoje versijoje viskas taip sukurpta, kad išeiina tai buvus vienu lenkų laimėjimą su garbe lenkams. Lietuvis B. Rożyński taip gražiai pridengtas, kad jo nei kulnų nesimato. Lietuviams iš šios istorijos paaiškėjo, kad At-

lantą perbūriuoti lengviau, kaip būriuoti į tarptautinę didžiąją propagandą.

O VISGI DANGUS MĖLYNASI

“Taigi, ar iš tikrųjų dangus yra mėlynas? Visai ne!!! Tai tik grynas žmogaus jausmų apgavimas”. — Taip rašo Draugas (š. m. nr. 21) ir įrodinėja, kad spalvos iš viso tėra žmogaus akių apgaulinėjimas, “regėjimo organų netobulumas”.

Ir taip, ir ne. Taip -- spalvų efektą sukelti ne spalvos, bet tam tikri virpėjimai. Ir puikliausi žiedai iš tiesų jokių spalvų neturi, tik sugeba tam tikrais virpėjimais regėjimo aparatuose sukelti spalvų efektą. Pačių spalvų nėra.

Ne — spalvų efektas nėra nei regėjimo organų netobulumas, nei kokio apsigavimo sukeltas. Spalvų efektas -- realybė. Ir dar daugiau — psichiniai reiškiniai yra realybė. Jei tai būtų tik tam tikras pojūčių ar jausmų apgaulinėjimas, kuo tada įrodysite sielos realybę?

Psichinis pasaulis yra raktas į pažinimą to, ką vadiname dvasia. Mūsų laikai pasižymi dvasios ilgesiu ir dvasios neigimu. Kas būtų, jei kada nors šiais laikais būtų dvasia atrasta? Ar mūsų laikų žmogus neužmanytų dvasią užmušti?

A. Gričius rašo. Tęsinys iš praeito nr.

LIETUVA NE AKMUO

Paskaičius kai kuriuos Jūsų laikraščius, kartu ir Vienybę (atsiprašau, kada šis toks stačiokas), juose atspausdintus straipsnius, samprotavimus, pastabas, informacijas apie Lietuvą, dažnai pasirašytas ir man pažįstamų žmonių pavardėmis, knietį susisodinti tuos savo pažįstamus prie įsivaizduojamo stalo įsivaizduojamam pokalbiui, pasišnekėti su jais atvirai ir pasakyti, kaip jte klysta, vienai gal nenoromis, neteisingai informuoti, dezorientuojamai nuteikti, o kiti — sąmoningai, iš piktumo su visų tulžies kartumu.

Neišskentęs, turbūt, taip ir padarysiu. Parašysiu savo samprotavimus ir savo požiūrį į realią tikrovę dabartinėje Lietuvoje. Kažin, ar Jūs spausdinsite? Mano “Sėją ir Piūtį”, matau spausdinate.

Niekaip nesuprantame, už ką persekioja. Juk keliavai į Lietuvą, vykdydama veltonio valią — tai švenčiausia žmogaus pareiga. Kad neapdrabstėt purvais savo tėvynės ir tautos, tyčia, su pasigėrėjimu, kaip kai kurie kiti yra padarę ir daro, kruopščiai pasieškoję purvų visokiuose sąšlavynuose? Tai juk normalus doro ir švaraus žmogaus instinktas — šalintis purvo. Juk ką nors purvais drabstydamas, purvines ir pats.

Jei kartais įdedi Vienybės teisingą informaciją ar objektyvesnį samprotavimą apie Lietuvos gyvenimą, tai tą patį padaro ir New York Times, Washington Post ir kitų amerikiečių laikraščių žurnalistai, greta telptelėdami ir degutu. Ir niekas jų už tai nesmaugia, kaip Jus, kad kibiran deguto įlašas lašas pieno, kuris deguto nė kiek nepabaltina.

Tai ir apie Vienybę. Žinoma, laikraščio idėjinės pozicijos tai Jūsų pačios reikalas, Jūsų įsitikinimų ir pažiūrų reikalas, už kurį pati su bendradarbiais ir vienminčiais ir atsakai. Pasakydamas savo nuomonę, kad ir stačiokiškai, aš nesikesinu į Jūsų pozicijas vedant laikraštį.

... Taip, Juozo kapas apsnigtas, kaip ir viskas šių gana gerą, žemišką mūsų žiemą. Žinoma, kapas lankomas. Ir bus jis lankomas saviškių, nes tėvų žemėje. Per praėjusias vėlines ir prie Juozo kapo žibėjo žvakutės...

... Naujienų pas mus nemaža ir gerų. Tačiau nesitinka ir liūdnų. Rašiau laiško pradžioje, kad mirė artistė Jadvyga Oškinaite. Vakar (laiškas rašytas vasario 15 d. Red.) mirė artistas Petras Kubertavičius. Sunkiai serga Juozas Grybauskas, taip pat vėžiu. Pavojingai susirgusi šiomis dienomis paguldyta ligoninėn operos solistė Aleksandra Staškevičiūtė.

Tarytum kokia estafetė senosios ir net senesniosios kartos eilėse... Liūdnai... Tačiau kokio puikaus prieauglio turime, papėdininkų, visose mūsų gyvenimo srityse! Tikrai, “optimistinė tragedija”...

Prašau perduoti linkėjimus p. Narkėliūnaitėi, su kuria tik probėgomis Vilniuje, rudenį, kai buvo atvykusi pas mirėtančią motiną, teko susitikti.

Visa mūsų šeima Jums ir tiems sentems draugams, kurių, rašote, atsiranda, siunčiame sveikinimus ir linkėjimus.

AUGUSTINAS GRICIUS

Petrui Leliui

60 m. amžiaus

Vienybės bendradarbis inž. Petras Lelis šiemet vasario 18 d. sulaukė 60 metų amžių. Jis gimė Skaisgirių k. Panevėžio apskr. Gimnaziją lankė Panevėžyje, aukštąjį mokslą ėjo Kaune, Paryžiuje ir Caen (Prancūzijoje).

Baigęs universitetą ir gavęs stat. inžinieriaus diplomą, 1930 m. pradėjo tarnauti V. R. Ministerijoje ir dirbo kaip apskrities inžinierius įvairiose apskrityse (Maželių, Raseinių, Tauragės, Panevėžio).

1944 pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Vokietijoje, Hanau Stovykloje. 1948 m. atvykęs Kanadon, apsigyveno Toronte ir ten iki šiol dirba Ontario kelių Valdyboje, Tiltų Skyriuje (Department of Highways).

Be savo profesinio darbo, sukaktuvininkas suranda laiko dirbti liet. organizacijose, bendruomenė ir lietuvių spaudoje. Pradžioje bendradarbiavo Naujienose, vėliau Nepr. Lietuvoje ir Tėviškės Žiburiuose, o nuo 1958 m. pirmojo seimo New Yorke, susipažinęs ten su red. Juozu Tysliava, pradėjo bendradarbiauti Vienybėje.

Sukaktuvininkui Vienybė ir jos skaitytojai linki ilgų ir darbėčių metų tėvynės Lietuvos naudai.

Inžinierius Petras Lelis

Per dvejus metus Lietuvoje priaugo 520 aukštesnių mokyklų dėstytojų, kurių 155 apgynė disertacijas ir gavo daktaro laipsnį. Pasižymėjusi daktaratais chemijos, fizikos-matematikos ir technikos srityse: čia dėstytojų tarpe tik 1 iš 4 turi daktaratus. Aple 370 akademikų šiuo metu ruošiasi daktaratams, tik, sako, jų negana žemės ūkio, istorijos, geografijos, teisės ir pedagogikos srityse.

Life žurnalas susidomėjo lietuviškais kryžiais ir smūtkeliais

"Hand carved Chapels and ornamented roadside Crosses, proud Folk-Art of Lithuania" -- šiuo pavadinimu ruošiamas pateikti "Life" žurnalui lietuviškų kryžių ir smūtkelių fotografijų rinkinys.

Daug iš ko pasirinkti neturime... Kiek turime -- tai ačiū V. Augustinui! Kas gali prisidėti gera nuotrauka ar negatyvu prie rinkinio praturtinimo -- būtume dėkingi. Nuotraukos (ne mažesnės kaip 8 x 10) ar negatyvai būtų sugrąžinti. Tinkamos smūtkelių ar kryžių nuo-

traukos "Flexichromo" proceso būdu bus išryškintos ir kiek galima natūraliausias spalvotas fotografijas. "Life" žurnalui projektas priimtinas tik spalvose.

Visi patarimai ir parama medžiagai surinkti bus mielai priimami. Prašome atsilipti Vlenybės adresu.

Vlenybės leidėjai buvo pirmieji, kurie pritarė šiam sumanymui ir projektui, paskatindami ir padėdami jį kuo sėkmingiausiai praves-ti.

J. ŠUKYS

Lietuvių proza ir poezija Lenkijoje

Zigmuntas Stoberskis ir jo žmona Anastazija Lenkijoje žinomi kaip žmonės, išvertę į lenkų kalbą daug lietuvių prozos ir poezijos.

Štai ką jie pasakoja apie lietuvių rašytojų kūrinių leidybą pokario metais: Nuo 1945 iki 1963 metų Lenkijoje buvo išleisti šie lietuvių literatūros veikalai: "Lietuvių novelės" -- šių dienų lietuvių rašytojų apsakymų vienetomis, du P. Cvirkos apsakymų tomai -- "Apsakymai" ir "Paslaptis", J. Billūno apsakymų tomas "Liūdna pasaka", A. Vlenušio rinkiniai apsakymai "Inteligentų palata", dar prieš karą išėjusio V. Mykoliaičio-Putino romano "Altorių šešėly" antroji laida, Salomėjos Nėries rinkiniai raštai ir A. Bie-lausko romanas "Rožės žydi raudonai".

Lenkijos radijo laidose, žurnaluose pasirodė daug lietuvių autorių eilėraščių ir apsakymų.

Iš dramos kūrinių paminėtina J. Baltušio pjesė "Gieda gaideliai" ir J. Grušo "Vedybų sukaktis". Pjesė "Gieda gaideliai" buvo statoma beveik visų Lenkijos teatrų scenoje. Kitų pjesių ir dramų tarpe buvo išversta K. Binkio "Generalinė repeticija", R. Mizaros "Prašvilpta laimė", J. Sklutausko "Vaikinas su velnio plauku", A. Gudaičio-Guzevičiaus "Dvikova" ir K. Sajos "Nerimas".

Dabar Valstybinis leidyklų institutas (PIV) ruošia spaudai E. Mieželaičio eilėraščių tomą "Žmogus". Knyga išeis šių metų rudenį. Leidykla "Knyga ir žinios" atidavė spausdinti J. Ragausko romaną "Ite, missa esi" ir V. Mykoliaičio-Putino romaną "Sukilė-liai".

Jaunų poetų raštų tome, kurį ruošia jaunimo literatūros leidykla "Iskry", bus išspausdinti lietuvių poetų J. Marcinkevičiaus, A. Baltakio, Vl. Šimkaus kūriniai, o leidykla "Wiedza powszechna" nutarė išleisti Skoberskio knygą "Lietuva anksčiau ir dabar". E. Spevako eilėraščių apie Lenkiją antologijoje paskelbti lietuvių klasikų D. Poškos ir K. Zabłausko eilėraščiai bei šių dienų poeto A. Venclovos kūriniai,

o 1961 metais išleistame poezijos tome "Pas bičiulius" pasirodė taip pat lietuvių poetų L. Girso, S. Nėries ir A. Venclovos eilėraščiai, išversti Levino.

Lietuvių kalbą gerai išmoko 1939-1944 metais. Aplinkybės surišo jį su Lietuva, pamilo šalį, jos kalbą. Kai atvyko kaip pabėgėlis 1939 metu lapkričio mėne-

Tęsiama 7 psl.

"Dievai už pagalbą, Tėvynei už kančias, karžygiams už garbingą mirtį..."

SATYRINĖ TRIJŲ VEIKSMŲ KOMEDIJA

VEIKĖJAI

- BURBULIS - kolūkio "Plačiuoju vieškeliu" pirmininkas
- PUTRIUS - buhalteris
- ŽVYNIŪTĖ - zootechnikė
- NAVICKAS - kolūkietis
- KIMSA - kolūkietis
- PENIMIS - spekuliantas
- DUNDA - draugas iš rajono
- ŠOFERIS
- BOBELĖ - su plenu skardinėmis
- PASTRIGA - šeštojandros organizacijos atstovas
- MAGDALENA - vištininkė
- BRONISLAVAS - kolūkietis
- Kolūkiečiai ir kolūkietės

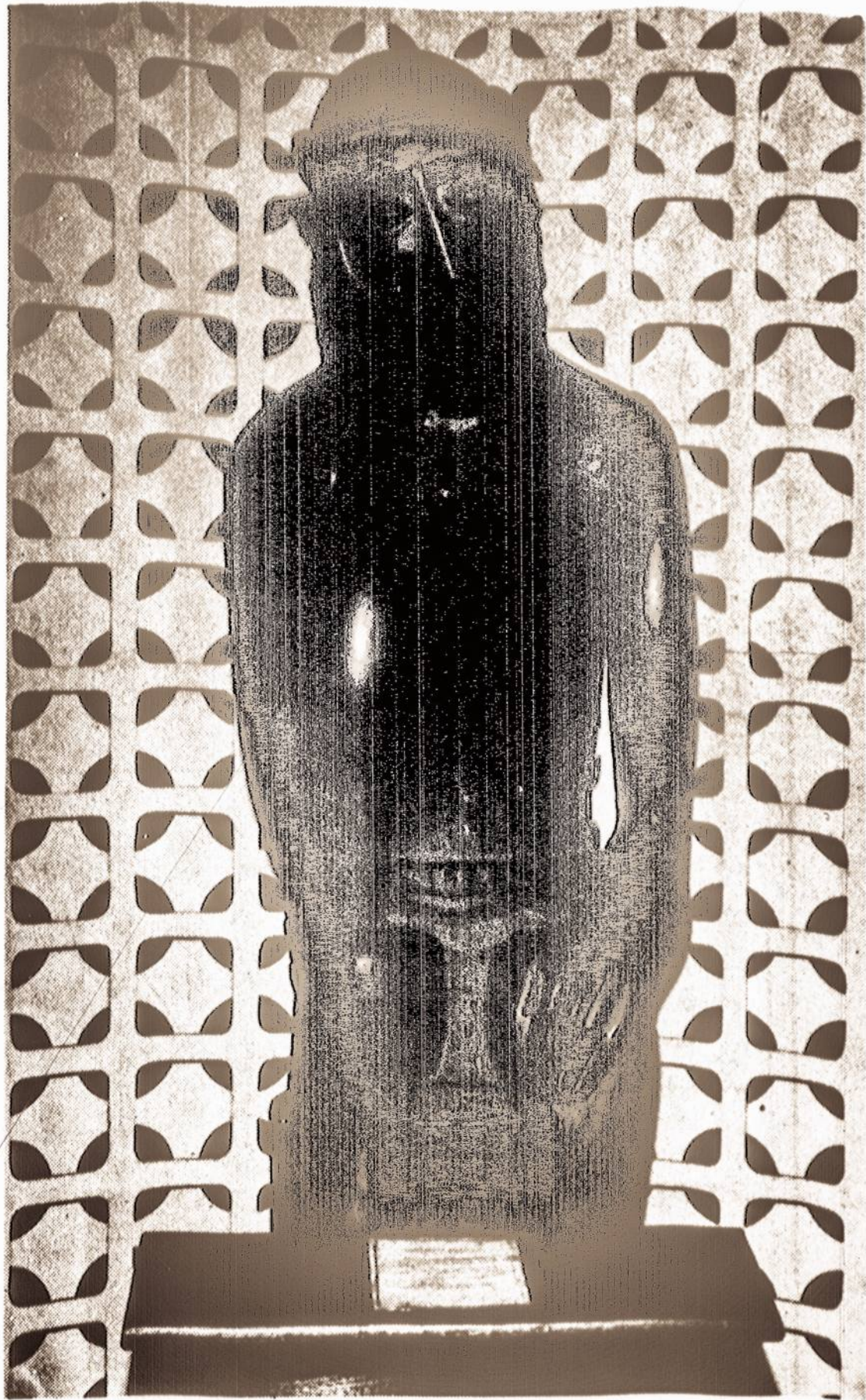
Burbulis (atsidaro langą, dairosi). Ką jis čia sapnuoja, tas kerėpla? (Saukia) Putriau! Kur ta pūga? Kur mlilcija?

Jei na Žvyniūtė

Žvyniūtė. Tamsta dar vienas?
Burbulis (suraukęs antakius). Ai Sveika grįžusi...
Žvyniūtė (apžiūrinėdama Burbulį). Dabar tai kas kita!
Burbulis (pozuodamas). Taigi, taigi! Aš tai, žinoma, -- kas kita, ištikimas. Doras, Taurus, Sąžiningas. O tu? (Priekaištینگai) Plknaudžiauji mano širdies jausmais. Savo pareigų nežiūri. Nesiklausus važinėji. Žmonės man akis jau bado: ištvirkauja, sako, ta mūsų zootechnikė. Vėdušius vyrus villoja. Fe, Elenyte, Negražu!
Žvyniūtė (apžiūrinėdama Burbulį iš visų pusių). Kaip gi negražu? Labai gražu.
Burbulis. Bus gražu, bus, kai tau prisegs tą... būtinai supuvimą. Ir man -- svilink akis, kai ims klausinėti: "O kaip tamsta, draugas Burbuli, auklėjai savo jaunus kadrus?" Juk aš atsakingas už tave iš visų pusių.
Žvyniūtė (tebevertindama Burbulio išvaizdą). Tiesiog stebiuosi!..
Burbulis. Taigi, stebies... Ir aš stebiuos. Mano širdy laiktingalos čulba. Tokių eilėraščių tau sukūriau! O tu kibirą deguto -- šma-ukš! Jei taip liepsningai tavęs nemylėčiau, tai kad įkirsčiau! Ne čia užsidaręs, -- višiemis kolūkiečiams girdint, Susirinkime.
Žvyniūtė. Ką gi... Pasikalbėsime ir susirinkime. Tik aš dabar žiūriu į tamstą ir galvoju... Ne-e! Ne, ne... Ne, ne, nel...
Burbulis (apžiūrinėdamas). Kas nors netvarkoj? (Išslima veidrodėli)
Žvyniūtė. Jokių būdu -- ne! Tamsta skirtas ne kolūkio purvynams braidyti. Tamstos pašaukimas kur kas aukštesnis.
Burbulis (tylėdamas žiūri į Žvyniūtę). Iš tiesų? Taip atrodau?
Žvyniūtė. Ir forma, ir turinys. Kiekvienas pasakys: Kaipgi galima kolūkyje laikyti tokią asmenybę? Jo vieta -- o-jė-ė kaip aukštai! Dabar man viskas paaiškėjo.
Burbulis (nušvitęs). Elenyte! Tai važinėdama apie mane galvojai?
Žvyniūtė. Tik apie tamstą. Kur tamstos kelias, kur tikra tamstos vieta, kad būtum visuomenai naudingas žmogus, -- galvojau.
Burbulis (su įkvėpimu). Iš pat vaikystės manyje virė jėgos. Pats nežinau kokios. Tik nebuvo žmogaus, kuris paimtų mane už rankos, kaip dabar tu, nuvestų ir pasakytų: "Va čia tavo vieta!"
Žvyniūtė. O aš, rodos, tamstos vietą suradau.
Burbulis. Mieloji! Kur?
Žvyniūtė. Mieste.
Burbulis. Miestel! Miestas visada buvo mano... šita... stichija! O mieste -- kur, kokia vieta?
Žvyniūtė. Drabužių krautuvės vitrinų.
Burbulis. Vit... vi... vit... vitrinų? Tai juk ten negyvi. Iškamšos.
Žvyniūtė. O tamsta toks ar gyvas? Ar ne iškamša?

Pro langą įkiša galvą kolūkietė

Kolūkietė. Tai kur tas susirinkimas? Dar nieko nėra. Nebuvo, nebuvo susirinkimų, dabar kad užsidedė...
Burbulis. Kokio tau susirinkimo? Ko landai?

Rūpintojėlis Toronto (Kanadoje) Prisikėlimo bažnyčios angoje.

DONELAITIS IR MES

(Fragmentai iš Justino Marcinkevičiaus poemos)

Do-ne-lai-tis!
Klausykite - skamba kaip
varpas.

Done-laitis!
Klausykite - skamba kaip
kardas.

Donelaitis!
Klausykite - skamba kaip
arklas.

Aš nesakau,
Kad jo viršūnė saulę siekė,
Ar kad jo šakos uždengė
kitas žemes.
Gal kiek daugiau pasviręs
buvo jis į priekį.

O apskritai,
Jis buvo toks, kaip mes:

Savas - ligi paskutinio
kraujo lašo.
Linksma ir graudus - lig
ašarų.
Ne sudėtingas ir jaukus -
Kaip žalias pjėvos kilimas.
Ir tragiškas -
Kaip Herkaus Manto
sukilimas.

Jis buvo paskutinis žodis,
Kaip būna paskutinis
ginklas -

Neatiduotas, ne parduotas.
Jis buvo žodis,
O dabar - paminklas,
Kurį ir žemei
nesunku laikyti.

Kurį ir mums
myliėti nesunku.

Poeto rankom praėitį
kilnojam,

Ir žodžiai
tartum prakaitas.
Iš knygos laša.
Mes turim ją praėit
širdim, ne kojom,
Privalom praėitį praėit
kaip sunkų lažą.

Privalom ją myliėti ir
neapkęsti.

Iš dabarties viršūnių ji -
Siaubinga praraja.
Privalom iš savęs
kažką išmesti.

Kad Donelaitis
tilptų širdyje.

Privalome save
nuimt nuo pjeestalų

(Ne pjeestalais ji, poezija
gyva)

Ir Donelaitį pasodint
prie savo darbo stalo.
Tebūna darbo stalas -
Lietuva.

Dabar kiekvienas grumstas -
Donelaitis.
Dabar kiekvienas medis -
Donelaitis.
Dabar kiekvienas varpas -
Donelaitis.
Dabar kiekvienas kardas -
Donelaitis.
Dabar kiekvienas arklas -
Donelaitis.

Ir kiekviena pėda
po mūsų kojom -
Jo kapas ir jo poilsio vieta
Jis, tartum ei sermėga,
užsiklojo

Visa planeta.

Poetas Justinas Marcinkevičius (dešinėje), "Donelaitis ir mes" poemos autorius. Kairėje - A. Venclova ir E. Mieželaitis.

Sėja ir piūtis

Atkelta iš 6 psl.

Zvyniūtė išeina

Kolūkietė. Taigi šaukė. Liepė tuoj pat. (Dingsta)
Burbulis. Kas šaukė? Kas šaukė, klausid? Pasiutus
boba. Ką ji čia sapalioja?

Jaina Navickas ir kolūkietis

Kolūkietis (pasakoja Navickui). Ale Penimis kad lė-
kė! Kiek arklys įkerta. Manęs vos nesuvažinėjo. Kur ji
velnias taip ir išnešė?

Navickas. Dabar velniui darbymetis. Daug tokių jam
teks išnešioti iš kolūkių, iš visokių biznių... Kiti vėjai.
Tik kur čia dabar reiks susėsti?

Kolūkietis. Stai pastovėsim. Kad tik yra dėl ko,
Navickas (žiūrėdamas į Burbulį). Žiūrėk, koks štan-
dien paspuošęs! Kaip į atlaidus. Na, atlaidai ir bus...

Burbulis. Kokie atlaidai? Kas čia dedasi, Navickai?

Navickas. Renkamės pasišnekėti.

Burbulis. Su-si-rin-ki-mas? Koks susirinkimas?

Navickas. Kolūkiečių susirinkimas.

Burbulis. Be mano žinios? Su kuo suderinta?

Navickas. Tuoj ateis rajono atstovas. Galėsit pasi-
kalbėti apie tą suderinimą.

Burbulis. Sauvalė? Maištas? Po pagrindais knisa-
tės?

Kolūkietis. Tik pats ir knisai tuos pagrindus. Ir
ūsus nusizulinal beknisdamas.

Burbulis. Ak jūs! Palaukit! (Suka telefoną) Tuoj
būsit suriešti į ožio ragą. (Į ragelį) Allo! Ko taip ilgai
tylit? Čia Burbulis... Burbulis, sakau! Sujunkit mane su
draugu Dunda... Draugas Dunda?... Ne Dunda? Tai kur
Dunda?... Nebėdėdė?! (Nuleidžia ragelį, dairosi)

Navickas. Dunda sudegė. Argi dar nežinot?

Burbulis. Kur sudegė? Kaip sudegė?

Navickas. Pasitaiko tokių pareigūnų - smilksta,
smilksta kėpsodami kur... kaip kelmai. Žiūrėk, ir su-
dega.

Renkasi vis daugiau kolūkiečių, Burbulis dairosi. Pažiūri
kiekvienam (veidą, veidai pašaipus, rūstūs).

Burbulis. Šitai? Norit mane suėsti? Paspringsit!

Navickas. Kas čia ką es. Pasikalbėsim, kas kam ant
širdies.

Burbulis. Jei taip, tai kalbėkitės vieni. Ne jums ma-
ne svarstyti! (Išsiima iš piniginių popierių) Kokia vakar
buvo data? Dvidešimt ketvirta. (Irašęs deda popierių ant
stalo) Mano pareiškimas. Nuo vakar dienos išėjau pats
savo noru. Dėl nesveikatos. Šit ir gydytojo liudijimas.
Nervų sistema.

Kolūkiečiai sužino

Balsai: -- Palauk, palauk! Tai ir pasikalbėkim apie
tą sistemą.

-- Nugrūdo mums kolūki į patį dugną, dabar
jam -- sistema!

-- Čiupkit jį už tos sistemos, kad nepabėgtų
neatsiskaitęsi!

-- Sėtonas! Numatė liepto galą! Iš anksto pa-
siruošė!

Burbulis paslima iš spintos guminius batus, nusikabina ap-
siaustą, susirenka kitus savo daiktus.

Burbulis. Papū-ūskit!

Kolūkietis. Vyrai! Neišleiskim. Tegu bent išgirsta,
ką mes apie jį galvojame. Charakteristiką išduokim kaip
reikiant.

Kolūkietė. Iš tiesų! Neišleiskim, kailio neišpėrė!
Irašykim jam tą... aukaristiką. Tik matomaj vietoj. Kad
vėl neišpirštų, nevidonas, kito kolūkio alinti.

Kolūkiečiai užstoja duris

Burbulis (su manta glėby). O kokioj konstitucijoj
parašyta, kad galima sulaikyti pirminką, kurio nuo vakar
dienos nebėra?

Kolūkiečiai susižvalgo

Kolūkietis. O kas atsakys už nusikaltimus kolūkiui?

Burbulis. Kokius nusikaltimus? Kas juos užrašė,
tuos nusikaltimus?

Kolūkietis. O kad, čia bebūdamas, savo darbais visą
kolūkinę santvarką mums teršė -- tai ne nusikaltimas?

II kolūkietis. Navickai, ko žiūri. Pabėgs.

Navickas. Ne adata, nepražus. Suskaičiuosim, ko jis
čia mums privirė, susirasim...

Burbulis. Pasikalbėčiau aš su tavim, žmogeli, kad
tau ausys nulinktų. Tik laiko nebėr...

Lange Bronislovas ir dar keli kolūkiečiai

Bronislovas. Tai ar pėsčias ir eisi, draugas pirmi-
ninke?

Burbulis. O kas tau?

Bronislovas. Ne-e, negalima leisti pirminko pės-
čio. Ką jūs manot? Negražul!

Balsas. Gerai bus jam ir pėsčiam.

Kitas balsas. Kas jį veš.

Bronislovas. Aš. Man tik smagumas panešti ar pa-
vežti tokius veikėjus. Palaukit. (Dingsta)

Burbulis (atsisėda). Va jums. Yra žmonių, kurie
mane vertina.

Kolūkiečiai subruzdą, ima niurnėti: "Tai kas gi čia?". "Kas
tam Bronislavui?". "Ar girtas?"

PABAIGA 8 PSL.

LIETUVIŲ PROZA...
Atkelta iš 6 psl.

sį į Kauną, ten šiltai ji su-
tiko. Be vedybinių saitų --
jo žmona kilusi iš Lietuvos,
-- ji su Lietuva sieja ir ki-
tokie ryšiai. Lietuvių kalba
išėjo pirmas reportažas
"600 Kauno darbininkų ir
tarnautojų sekmadienį talki-
ninkavo Kedainių valstie-
čiams" ("Tarybų Lietuva",
1940. X. 30, Nr. 26). Lietu-
voje praleido okupacijos
metus ir padėjo ten parti-
zanams. Mokėdamas lietu-
vių kalbą ir būdamas susi-
pažinęs su šios tautos lite-
ratūra, ilgainiui ryžosi im-
tis vertimui.

Dabar baigia versti E.
Mieželaičio poezijos tomą
"Žmogus." Jo redaguojama-
mame žurnale "Aušra",
kuris skirtas Lenkijoje gy-
venantiems lietuviams, ruo-
šiasi išspausdinti didelį
darbą ryšium su lietuvių li-
teratūros klasiko Kristijono
Donelaičio 250-osiomis gi-
mimo metinėmis. Drauge su
žmona ketina išversti V.
Rimkevičiaus pjesę "Ra-
tas" ir papildyti lietuvių
rašytojų apsakymų tomą,
kurį planuoja išleisti leidyk-
la. Ruošiamasi taip pat
versti V. Sirojos Giros ro-
maną "Štai ir viskas", pa-
staruosius J. Baltušio apsa-
kymus. Tolimesnėje per-
spektyvoje numatoma iš-
versti vieną iš L. Simonai-
tytės romanų ir paruošti
spaudai lietuvių poetų rink-
tinius raštus.

Stoberskiai mato didžiu-
les perspektyvas. Neseniai
į Lenkiją buvo atvykusi iš
Lietuvos delegacija. Ji tu-
rėjo eilę konkrečių derybų
su Lenkijos -- TSRS drau-
gystės draugijos vyriausio-
sios valdybos atstovais, ir
buvo numatyti dideli planai
Lenkijos ir Lietuvos kultū-
riniam bendradarbiavimui
plėsti.

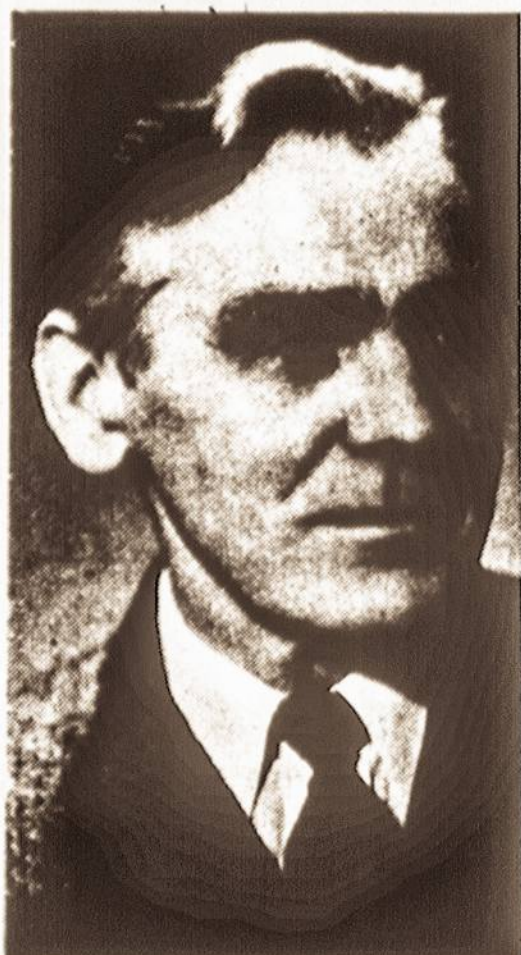
Lietuvoje mirė P. Kubertavičius

Vilniuje vasario 14 d. mirė aktorius Petras Kubertavičius. Vėlionis savo nenuilstamam, paslaukojančiam darbu bei talentu įnešė į lietuviško teatro meno lobyną didelį indėlį. Visą savo turiningą gyvenimą, nuo pat ankstyvosios jaunystės, jungė su teatrinio menu, su Lietuvos teatrinės kultūros vystymu.

Petras Kubertavičius gimė 1897 m. birželio 22 d., gražiojo Dzūkijoje, Šimno rajone, Vartų kaime, valstiečių šeimoje. Kiek paūgė-

jęs Petrukas vasarą ganė gyvulius, o žiemą mokėsi "Vargo mokykloje", vėliau pas tuometinius kaimo "daraktorius". Pramokęs rašto įstojo į Krosnos pradžios mokyklą.

Ir gražioji Dzūkijos gamta nepajėgė sulaikyti veržlios neramos sielos, svajojančios išsiti į pasaulį. Baigęs pradžios mokyklą ir kiek pasiruošęs Petras važiuoja mokytis į Veiverių Mokytojų Seminariją.

Vėlionis Petras Kubertavičius

1914 m. Pasaulinis Karas nubloškia jaunąjį Kubertavičių net į Voronežą, kur jis tęsia mokslą Mokytojų seminarijoje.

1920 m. iš visų Kaune veikusių "teatrų" organizuojamas vienas profesinis Dramos Teatras, kurio branduolį sudarė J. Valčėkus teatrinė grupė.

1920 m. gruodžio 19 d. Zudermano pjesė "Joninės", kurioje Kubertavičius vaidino Fogelreiterį, pirmasis lietuviškas profesionalus teatras pradėjo savo veiklą.

Su ypatinga jėga ir talentu Kubertavičiaus sukurtas Šarūnas neišdilis iš atminties teatrinės visuomenės. Tai nepaprastos sceninės taisybės, didelių emocijų ir kruopštaus darbo rezultatas, sutelkęs artistui nemirštamą šlovę.

Greta aktorinio darbo P. Kubertavičius nemažą darbo barą yra nudirbęs ir režisūroje. Ypač talentingai režisuoti būtinai, bei psichologiniai veikalai, kaip: Baltušio "Gieda gaideliai", Santvaro "Žvejas", Grušo "Tėvas". Inčiūros "Gimtoji žemė", Blaumanto "Sūnus palaidūnas".

AUKŠČIAUSIAS BANKŲ NUOŠIMTIS
NEW YORKO VALSTYBĖJE
VISIEMS TAUPYTOJAMS.

4 1/4%
A Year

VISIEMS INDĖLIAMS

SKELBIAMAS PASKUTINIS
DIVIDENDAS

APSKAIČIUJAMA
METŲ KETVIRČIAIS
nuo padėjimo dienos

THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK

FOR
INFORMATION
TELEPHONE
PR 3-7000

Incorporated 1860
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Central Office
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Brooklyn 16, N. Y.

Broadway Office
135 Broadway at Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Massapequa Office
Hicksville Road at Jerusalem Avenue
(Opposite Holiday Park Shopping Center)
Massapequa, N. Y.

Dainuojame su Lione Juodyte

DIDELIAM PAREIKALAVIMUI PASIREIŠKUS, KAD Lione Juodytė įdainuotų vien tik lietuviškų dainų plokštėles, pranešame, jog naujas LP 1003 albumas jau išleistas. Galima gauti tose pačiose vietose, kur ir anksčiau Lionės Juodytės plokštėlės buvo parduojamos. Kaina \$5.00.

Norintiems įsigyti dvi plokštėles - LIONE JODIS AT TOWN HALL ir DAINUOJAME SU LIONE, abi plokštėlės gaunamos už \$8.00. Didesnį skaičių užsąkant, taikiama nuolaida.

UŽSAKYMUS PRĄSOMA SIŪSTI KARTU SU ČEKIU:
ALEX MATHEWS, 256 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Sėja ir piūtis

Atkelta iš 7 psl.

Kolūketis. Navickai! Neduokim mašinos! Navickas. Ką duosi, kad jos nėr. Juk visos suirusios.

II kolūketis. Tai gal arklį kinkys tas kvailys Bronislovas?

Kolūketis. Kur pakinktai? Nušeimininkauti ir tie. Kokie beliko, su tais pats gėdysis važiuoti.

Burbulis sėdi pasipūtes, tartum tos kalbos jo neliestų. Pro duris Bronislovas įstumia purviną karutį. Juokas.

Bronislovas (linksmai). Saugojau tą karietą kaip akį! Maniau, vis tiek reikės kada išvežti paskutinį tokį vadovą. (Pasilenkia, plačiu rankos mostu kviečia Burbulį) Malonė-kite sėstis!

Burbulis traukiasi atbulas.

Burbulis (iš karto sunykęs). Tai ką, draugai? Gyvenom, dirbom, sėjom... Dabar mane šitaip?

Bronislovas. Tai gi sėjai, sėjai. Ką pasėjai, tą ir plauni.

Navickas (išėina į priekį). Iš tiesų, vyrai! Nebūkit pasitę! Juk vis dėlto rinkom jį... Patvirtintas, šitaip ar taip, pirminku. Ką jūs?!

Bronislovas. Tai gi juk šiandien jis jau nebe pirminkas!

Kolūketis. Vakar mes šitaip nebūtume ir drįsę. Bet kai tokį pareiškimą pats patėškė ant stalo...

Kolūketis. Dabar jis mums tik kelmas, ir tiek.

Burbulis traukiasi atbulas.

Burbulis. Draugai... Sėskimės... Pasišnekėkim... Išgerkim... kaip žmonės...

Bronislovas. Nesisėsi geruoju? Pagerbkim jį, draugai. Juk kito tokios veislės tai nebeturėsime. Pasodinkim!

Kolūkiečiai klegėdami Burbulį sodina karutin

Balsai. — Kaip vyskupas važiuos! — Kad ir be patalėlių.

Burbulis. Koją, koją! Ranką!

Kolūketis. Nieko, nieko! Jei kas liks, nuslysim paš-tul!

Bronislovas. Linksmai važiuosim, ponas Burbuli! Galėsiu pažvengti, galėsiu patriūbyti. (Išstumia pro duris karutį, čia arklį, čia mašiną imituodamas)

Balsai. Laimingos kelionės!

Navickas (samprotaudamas). Na ką gi, vyrai... Klek-vienas kūdikystėje yra kūdikis... Vystyklai dažnai nešva-rūs... Čia tau tymar, čia tau kokliušas... Stojies ant kojų, griūdamas kaktą prasiskeli... Blauni... O paskui, žiūrėk, užaugęs vyras kaip ažuolas! Tai va ir mes su savo kolū-kiu, atgal nesidairydami, žiūrėdami pirmyn...

Kolūketis. Rankos darbo pasiilgo! Ne šitaip sau tik zultintis. Tikro, vaisingo darbo.

Jeina Putrius su savo aplankais po pažastim

Putrius. Ateina, ateina tas naujasis iš rajono. Tai vyras, aš jums pasakysiu! Tareli žodi — iš karto supranta. Akys ir kaktoj, ir pakaušy — viską mato.

Jeina Zvyniūtė, dar vienas kitas kolūketis.

Zvyniūtė. Sėskitės, draugai, kur kas telpat. Tuoj pradėsime susirinkimą. Pakalbėsime apie kolūkio praeitį... O paskui — tarsimės ir dėl ateities.

Renkasi vis daugiau kolūkiečių.

UZDANGA

PABAIGA

Lietuvoje

Zarasuose pastatyta nauja vidurinė mokykla (920 mokinų) ir 400 vietų mokykla internatas. Antazavėje — naujas 300 mokinių internatas. Kitas statomas Samanuiose.

Šiauliuose Elnio odos gamykla jau keli metai neiš-kopia iš "planavimo." Šiems metams, pavyzdžiui, suplanuota pagaminti pu-santro milijono mastų dau-giau odos, negu gaus iš ūkių galvijų ar kiaulių odų! Vienoms avalynių dirbtuvėms Elnias išduoda daugiau negu prašo, kitoms mažiau.

Vilniuje Žuvėdros valgyk-la, sako, remontuojam — to-kiu spartumu, kad vargu ar bus atidaryta vėl 1969 me-tais.

Varėnos apylinkėje, sako-ma, veikia 40 būrelių (apie 450 žmonių) padėti milicijai kovoti su slaptais naminės varytojais ir vagystėmis kolchozuose. Kai kurie bū-reliai, sakoma, tik popieriu.

Kašiadorių rajone dabar yra 4 ligoninės, kuriose dirba 38 įvairaus išsilavi-nimo medicinos gydytojai. Vienas chirurgas, Balutavi-čius, rašoma, jau atlikęs 280 svarbių operacijų.

VIENYBĖ, 1964 m. vasario 26 d.

Svečiuose pas Argentinos lietuvius

Salomėja Narkėliūnaitė

Buenos Aires lietuvių organizuotasis gyvenimas, kiek pastebėjau, vyksta bent trijuose stambesniuose centruose. Vienas tų centrų tai buvo tas, kuriame aš buvau atsiradusi. Tai laikraštis BALSAS ir Lietuvių Centro Draugija Villa Lugano priemiestyje. Kitame priemiestyje — Lanús yra seniausia savišalpos draugija — Susivienijimas Lietuvių Argentinoje. Trečias centras yra katalikų-marijonų vadovaujama bažnyčia ir laikraštis Avellanedos priemiestyje. Lietuviai komunistai taip pat turi savo centrą, taipgi su laikraščiu, bet jų veikla netokia žymi.

Taigi, apsipažinusi vidutiniškai su pirmuoju centru ir jo pagrindiniais veikėjais, iš eilės patekau į antinį centrą — savišalpos organizaciją — Susivienijimą Lietuvių Argentinoje. Jų namuose — vadinamame dr. Kudirkos salione rugpiūčio 18 d. vyko BALSAS sukaktuvinis minėjimas ir filmų rodymas, kur mus atvezė Pilypas Vaitkevičius savo nauja mašinėle.

Susivienijimui (ir jis sutrumpintai vadinamas panašiai kaip ir Š. Amerikos — SLA) šiemet vasarą sukanka 50 metų, ir sukurta kintama gražiai paminėti jau užbaigtuose namuose, kurių jau įrengtoje salėje kaip tik tasai filmų rodymas ir vyko.

Nesusirinko daug žmonių, bet tie, kurie atėjo, buvo tikrai Lietuvos vaizdų pasiilgę ir jais buvo labai patenkinti. Jų pirmininkas J. Stalioraitis, ta proga pasakęs sveikinimo kalbą, aiškino, kad didžiuma narių atostogauja, tai ir nežinojo apie filmų rodymą. Prieš filmų rodymą dar kalbėjo BALSAS leidėjas Pr. Ožinskas ir red. K. Norkus. Teko ir man tarti žodį, o paskui reikėjo per garsiakalbį aiškinti ir pačius filmus, nes nepavyko įtaisyti garsinės sistemos.

Berodant mano įspūdžius iš Vilniaus ir aiškinant, kad grupėje stovi vilnietis pedagogas veteranas Marcelinas Šikšnys, staiga salėje pasigirdo džiaugsmingas Šikšnio pusseserės balsas, kai ji atpažino savo gimnaitį. Vėliau jina, dar ir po filmų prie manęs priėjusi, domėjosi Vilniumi ir Šikšniu. Jai labai patiko, kai pasakojau, kad įsiai buvo mano gimnazijos direktorius ir bendrai toks žymus vilnietis.

Savo įspūdžius dėl filmų ir daugiau vietinių lietuvių reikėkė tada, kai jau buvome pakviesti susirinkti kad ir nebaigtoje viršutinėje salėje, kur Susivienijimo vadovybė pavaišino svečius ir vakaro rengimo talkininkus.

Į savo magnetofoniuką įrašiau pasikalbėjimus su dabartiniu organizacijos pirmininku J. Stalioraičiu ir su jos įkūrėju bei gar-

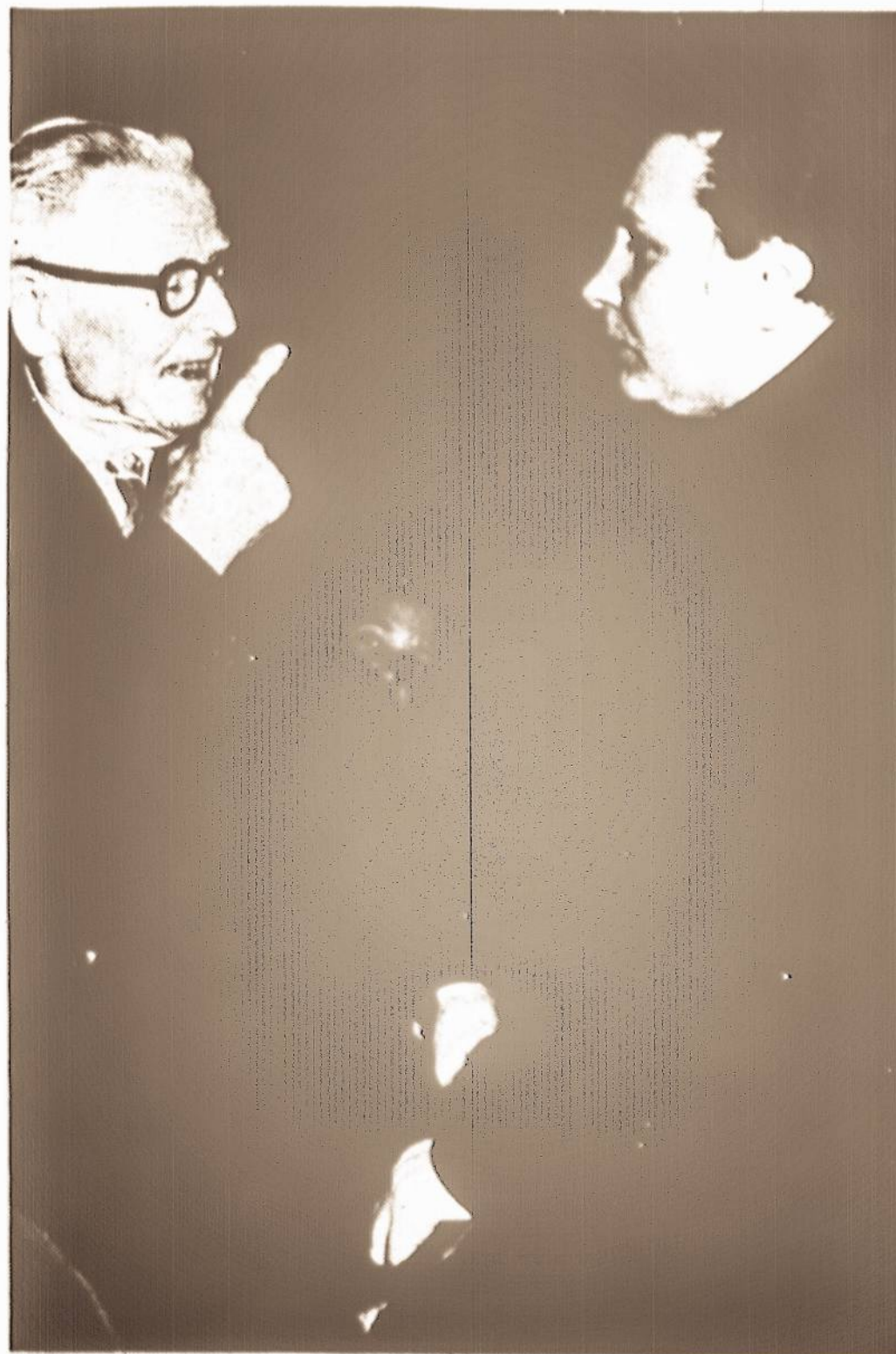
bės nariu Pranu Stalioraičiu.

Pirmininkas papasakojo apie vykstančią statybą, kurią prieš vaisėms prasidedant įsiai man buvo aprodęs. Susivienijimo namai nėra maži, nors iš gatvės neatrodo dideli. Viduje yra salė jaunimui sportuoti. Viename jos gale krepšinio įrengimai, o kitame scena, taigi ir parengimams kartu. Priekyje buvo bufetas — baras ir įvairūs žaidimai. Be to, erdvios patalpos paskaitoms, raštinėi ir kt. O už namų dar ir daržo gabalas, kur vasarų metu keps "asados" ir bus gerti vynos gegužinėse.

Pirmininkas pasakojo, kad, jeigu valdžia nebūtų perskėlusį jų žemės, patalpų statyba būtų senai buvusi užbaigta. Pasirodo, tada, kai lietuviai pirkė žemę, ji buvo viename gabale, ją jie laikė apsitvėrę ir vasarom sau piknikau-davo. Bet vėliau paaiškėjo, kad plane buvusi numatyta valdiška gatvė, kaip tik einanti per vidurį žemės. Dabar, kai valdžia gatvę išvedė, Susivienijimas, kaip skundėsi pirmininkas, "tro-tino daug turto".

Bet pirmininkas vylėsi, kad vistiek narių pagalba iš sunkumų pavyks išieiti, ir 50 metų gyvavimo sukaktį Susivienijimas minės užbaigtuose namuose. Viso dabar turima arti 600 narių.

Susivienijimo steigėjas

Pranas Stalioraitis pasakoja, kaip įsiai Buenos Airese prieš 50 metų organizavo susivienijimą.

Pranas Stalioraitis man norėjo papasakoti apie organizacijos įsikūrimą ir veiklą, bet, kai jam padaviau į rankas mikrofoną, tai senukas taip susijaudino, kad nieko daugiau ir nesa-kė, kaip tik kartojo, apie desėtką kartų, kad "kiekvienas narys nešė po šapelį, kaip skruzdės" į tą savo organizaciją.

Supratau, kad senoji karta daug dirbo lietuvybei ir dabar savo nuopelnais pagristai didžiuojasi, nors jau jų jėgos senka dėl amžiaus.

Prie vaišių stalų vėliau arčiau teko susipažinti ir su daugiau Susivienijimo valdybos žmonių, o taip pat ir su studentais A. Miculevičium, Alg. Kaibučiu ir M. Misūraite, kurie tą vakarą darbuosi prie rengimo.

Susipažinau taipgi ir su Susivienijimo garbės nare Kučinskiene, kuri kartu su J. Stalioraičiu, apeliavo į Šiaurės Amerikoje gyvenantį buvusį Susivienijimo pirmininką Šimoliūną, sakydami: "Ponas Šimoliūnai, prisimeni, kaip gražiai išlydėjome, atsisveikinome,

atsiųsk nors laiškutį ar atviruką, jei Susivienijimui kitaip negali padėti." Šitaip maždaug ir magnetofone įrašyta.

Rajonas, kuriame Susivienijimas įsikūręs, gana apšepęs. Priminė man Brooklyno Williamsburgą, ir Chicagos Bridgeportą. Bet lietuvybė, kaip tas auksas, ir pelenuose žiba. (Bus daugiau)

Lietuvos spauda minėjo 15-kos metų pirmojo kolchozinių suvažiavimo sukaktį. Pripažino, kad kolchozų nedaug kas Lietuvoje norėjo: jie buvo "maža salėlė didelėje nepasitikėjimo jūroje apsupta". Būta ir aukų. Telšių rajone, "antrosios kolchozinės sėjos išvakarėse nuo partizanų kulčių žuvo vedėjas Kryževičius, jo žmona ir sūnus". Kitusyk žuvo brigadininkas V. Balsys. Pakruojo rajone žuvo Pikelis, Magyla ir Aleksiejus (rusai?). Kedainių Montviliškėse žuvo A. Zubeliauskas, A. Maniokas, o A. Macevičiui kulka sutrupino rankos kaulą.

Dalis publikos filmų rodymo metu Susivienijimo salėje.

SLA vadovybė gražiai priėmė ir pavaišino: grupėje BALSAS leidėjas Pr. Ožinskas ir red. K. Norkus, valdyba su pirmininku J. Stalioraičiu, Pranu Stalioraičiu, P. Vaitkevičium, Kučinskiene, Ožinskiene, Deveikiene ir jaunimu, talkinusių parengime.

GINTARAS
Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiamo: auto iki 31 Av. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. F. R. Bus iki 31 Avenue.

G. Mennen Williams (JAV Valstybės Departamento Sekretoriaus padėjėjas Afrikos valstybių reikalams) tarp gyvų lietuviškų lėlyčių ir berniukų, Lietuvos nepriklausomybės minėjime New Yorke. Nuotraukoje (iš kairės) C. Birutytė, Rūta Gerulaitytė (sėdi ant G. M. Williams kelių) kartu su Kregždyte, o greta jos C. Sladerytė. Antroje eilėje – jaunas V. Gerulaitis, R. Labutis, Ignaitukas, Dičpinigaitis, Veršelis ir jų mokytoja Dzikienė.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Vasario 16 minėjimas Newark

New Jersey Lietuvių Tarybos valdyba: (iš kairės): I. Dilienė, B. Melinis, I. Trečiokienė, Stovi - P. Puronas, V. Dilis, J. Kralikauskas ir A. Š. Trečiokas. Inž. V. Melinio nuotrauka

Newark, N. J. Sekmadle- ni, vasario 16 d. lietuvių pa- rapijos bažnyčioje 10:30 val. ryte už žuvusius dėl Lietu- vos laisvės kun. P. Totorai- čio rūpesčiu buvo iškilmin- gos šv. mišios, pamokslas ir prie altoriaus JAV ir Lietuvos vėliavos. Kitas vė- liavas į bažnyčią įnešė Newarko Lietuvių Veteranų Posto nariai, dalyvaujant Ladies Auxiliary. Gledjo parapijos choras, ved. Kl.

Bagdonavičiaus. Be gles- mių, buvo sugiedota Ameri- kos ir Lietuvos Himnai.

Padėtas vainikas prie lie- tuvių kryžiaus su užrašu: "Žuvusiems už Lietuvos Laisvę." Apgailėtina, kad buvo mažai dalyvių. Mat, oras buvo blogas-šlapdriba. Be to, tuo pačiu laiku visose kaimyninėse vietose taip pat buvo tos pačios rūšies mi- nėjimai.

Programa lietuvių šv.

Jurgio D-jos salėje prasidė- jo 3 val. p. p. Vėlavų įne- šė ir pagerbė Newarko Lie- tuvių Veteranų Posto na- riiai, dalyvaujant Ladies Auxiliary. Amerikos ir Lie- tuvos Himnus sugledjo "Rūtos" ansamblis, invoka- ciją skaitė kun. P. Totorai- tis, Sveikino: prel. Ig. Kel- melis, lietuvių parapijos klebonas, telegrama sveiki- no iš Washingtono, J. A. V. senatorius Clifford P. Case ir N. J. senat. Sarcone.

Kalbas pasake: Lietuvos konsulas Vytautas Stašins- kas, Jonas Valaitis, coun- selman Philip E. Gordin, Hon. Davis H. Wiener ir mero atstovas Paul Reilly.

Meninę programą atliko "Rūtos" ansamblis, ved. muz. Alg. Kačanausko, ir Newarko "Aušros Vartų" šeštadienė mokykla, ved. Paulinos Tiklenės ir Onos Skurvydienės.

Lietuvos vadavimo reika- lams surinkta \$500. Išlaidoms padengti išmokėta \$187.68. Liko Lietuvos va- davimo reikalams \$312.32. Dalyviais buvo užpildyta di- džiule šv. Jurgio D-jos salė. Nors oras ir kitos ap- linkybės nebuvo geros, bet minėjimą reikla laikyti ge- rai pavykusiu.

Tęsiama 12 psl.

Safety and Security

December 1963

Assets	\$60,605,070
Savings	\$49,492,160
Mortgages	\$53,274,056
Reserves	\$4,118,081

Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

C. S. CHLEDEN
PRESIDENT

202 NORTH BROAD STREET

BRANCH OFFICE: Stenton and Duval St.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. ikj 9 v. v.

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Pasaulio spauda dar vis prisimena IX-ją žiemos sporto olimpiadą -- retą įvykį sportiniame pasaulyje. Įvairių kraštų sportininkai ir visuomenė komentuoja saviškių pasirodymus.

Amerikiečiai, po menko JAV sportininkų laimėjimų derliaus, reiškė pageldavimą, jog valdžia susidomėtų savais reprezentantais. Sov. Sąjungos atstovai, nors ir buvo vieni geriausių šioje olimpiadoje, pareiškė, kad ateinančią kartą sugriebs dar daugiau atžymėjimo ženklų. Kaip gi iš tikrųjų bus, parodys ateitis.

* Sovietiniame bloke laimėjimai buvo vertinami ne tik pagal laimėtus medalius, bet ir taškais, vertinant pirmas 6 vietas kiekvienoje rungtyje. Pagal taškus, valstybės išsirikavo tokia tvarka: Sov. Sąjunga -- 162 tšk., Norvegija -- 89,5, Vokietija -- 80, Austrija -- 78, Suomija 68, Švedija -- 60, Prancūzija -- 52,5, JAV -- 46,5 ir t. t.

* Nors Kanados ledo ritulio komanda šį kartą nepateko į medalių laimėtojų tarpą, bet ji gavo šiaip dėmesio vertų atžymėjimų. Komandos vartininkas S. Martin buvo pripažintas geriausiu vartininku, o rinktinės treneris pastorius Bauer, už nuopelnus vysant šią žiemos sporto šaką, iš Tarptautinės ledo ritulio lygos gavo aukso medali.

* Kaip jau buvome minėję, iš Lietuvos Sportininkų olimpiadoje niekas nedalyvavo. Tačiau lietuvių sporto žurnalistų ten buvo. Olimpiadoje specialiu sporto laikraščio korespondentu buvo A. Litvaitis, kuris kiekviename šio laikraščio

numeryje duodavo reportažus. Taip pat Innsbrucke buvo ir keli kiti lietuviški laikraščių korespondentai.

○ Kaune įvykusiame Sov. Sąjungos stalo teniso pirmenybių finale 16 m. amžiaus lietuvaite atgavo Sov. Sąjungos moterų čempionės titulą, kuri ji buvo iškovojusi 1962 m. Talline.

Nelabai sekėsi ilgamečiui Sov. Sąjungos čempionui -- daktarui A. Saunoriui, kuris pas vyrus liko ketvirtuoju. Sidabro medalį iškovojė A. Kondrotaitė, kuri poroje su S. Dimitrovu miriame dvejete užėmė II vietą. Bendrai imant, šiose pirmenybėse vyravo maskviečiai, kurie iš Kauno išsivežė 13 medalių (iš 24 galimų).

○ Vasario 13 d. Meksikoje baigėsi didelis tarptautinis futbolo turnyras, kuriame I vietą užėmė Maskvos klubų rinktinė. Čia dalyvavo 6 komandos iš Sov. Sąjungos, Brazilijos, Jugoslavijos ir Meksikos.

○ Lietuvos boksininkai: R. Tamulis ir D. Pozniakas buvo Sov. Sąjungos bokso rinktinėje, kuri sausio 26 d. iškovojo Europos taurę bokse.

Vilkutaitytė skaito sveikinimus, prisijungus iš įvairių pareigūnų Vasario 16 proga, Webster Hall, New York.

S. Narkė liūna lėšs nuotrauka

Lietuvos likimas...

Atkelta, iš 5 psl.

Nė viena neatsakė. Ką dar ryti?

○ Poetas Al. Mackus Montrealy pareiškė: "Esame išvakarėse išėlvio rašytojo visiško išsiskyrimo -- pirma, be skaitytojo, o po to, rašytojo be kalbos." Kažin, ar taip jau juoda? Jei yra talento, atsiranda kita kalba, o su ja ir skaitytojai. Micekičius rašė lenkiškai, Baltrušaitis rusiškai, Milašius prancūziškai, Airių rašytojai rašo vien angliškai, o lenkas Korzeniowski Conrado pavarde angliškai parašė visą eilę puikių apysakų. Filmininkas Mekas rado ir naują kalbą ir naujų žiūrovų -- net užsienyje. Bloga, kad išėlvioj rašytojas palaipsniui netenka savo kalbos skaitytojų (tačiau, Donekaitis rašė, skaitytojų veik neturėdamas). Čia tikrai -- be žvakės ir danguje tamsu. Tiesa, kita kalba kurią lietuviškai kultūrai nubyra, bet nenubyra nei savo talentui, nei žmonijai.

○ Lietuva, atrodo, sparčiai žygluoja iš šiaudinių pastoglių į moderninį, miestelėnišką gyvenimą. G. Galva Tėviškės Žiburiuose pasakoja: 1913 m. Lietuvos miestuose gyveno 13% gyventojų, 1939 m. 23%, o 1962 m. -- jau 41%. Sako: "Aukštesni mokslai šiuo metu yra vienintelis kelias jaunimui išsilaisvinti iš kolchozinio skurdo."

○ P. Gaidys baigė Maskvos teatro meno institutą ir diplominiu darbu Klaipėdoje režisavo Višnevskio "Optimistinę tragediją."

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAŽEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

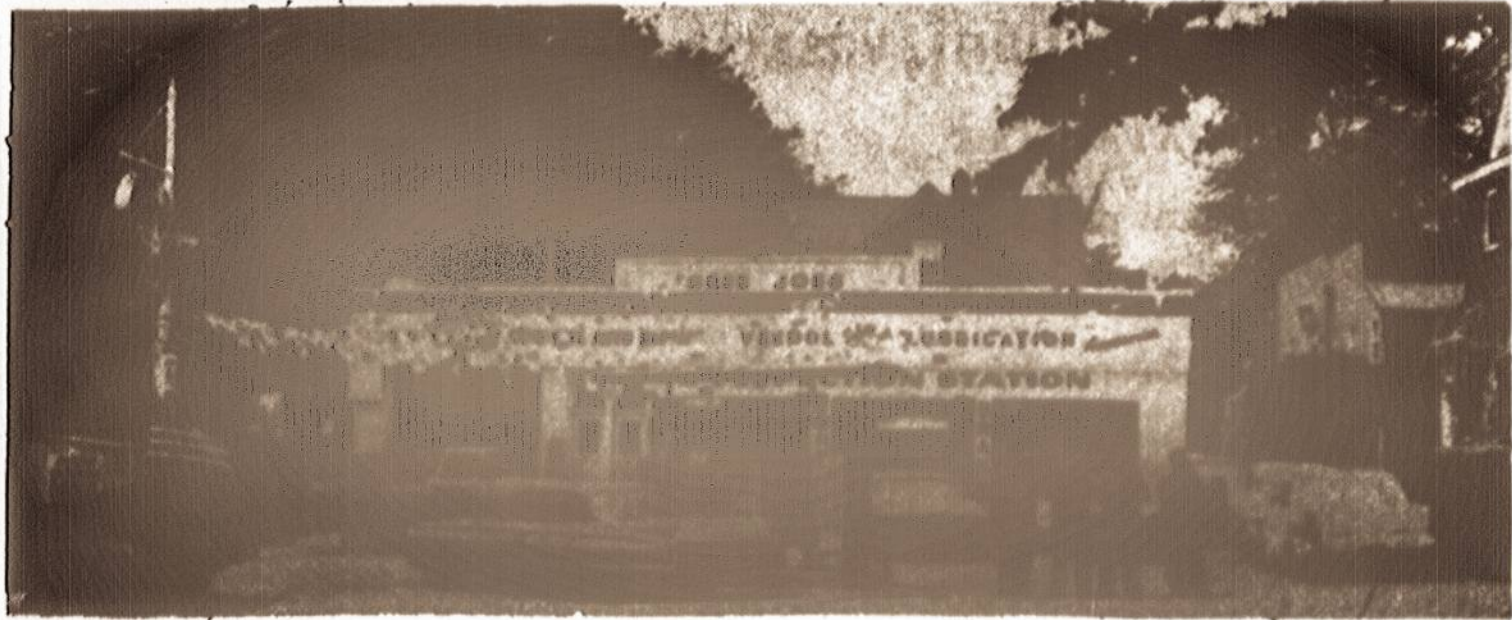
ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver.
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow!

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

REMKITE VIENYBĘ!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI!

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley +
LICENSED MORTICIANS

VIENYBĖ

* AMERIKOS LIETUVIŲ inžinierių ir Architektų S-gos New Yorko skyriaus metinis susirinkimas šaukiamas kovo 6 d. 8 v. v. Arūnų namuose: 8604 94th St. Woodhaverne, N. Y. Susirinkime bus paminėta skyriaus steigėjo buv. pirmininko Aleksandro Mačiūno 10 metų mirties sukaktis. Į susirinkimą kviečiami atvykti lietuviai inžinieriai ir architektai, kurie norėtų įstoti nariais.

* VIENYBIEČIAMS primenama, kad Vienybės 78 m. gimtadienio minėjimas įvyksta šį šeštadienį, vasario 29 d., Vienybės patalpose. Laukiame svečių iš arti ir toli. Programos pradžia 7 val., bet svečiai kviečiami atėti nuo 3 val. p. p.

* AKTORIUS HENRIKAS KAČINSKAS recituos Doñelaičio "Metus" New Yorko LB apygardos minėjime, kuris rengiamas kovo 8 d. Carnegie International Center salėje, kitoje gatvės pusėje nuo Jungtinių Tautų.

* ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS iš Buenos Aires pristatė Vienybę platinti gražių odinių albumų su Vytimi. Tai graži dovana tiek svetimtaučiams, tiek patlems lietuviams įvairiomis progom. Kaina \$10.

Lietuviai Pasaulinėje parodoje

Lietuvių Komiteto Pasaulinėje Parodoje New Yorko valdybos ir komisijų susirinkimas vasario 15 d., dalyvaujant 22 nariams (pilną komitetą sudaro 46 nariai) pirmininko patelktą darbotvarkę iš 11 punktų svarstė iki vidurnakties. Šiame susirinkime nutarta:

Zenklelių klausimu; Helen Kulber padarė pranešimą apie gautus projektus ir pasiūlė susirinkimui susipažinti ir nutarti kuri ženklielio projekta Komitetas turėtų pasirinkti. Po balsavimo paaiškėjo, kad ženklielio konkursą laimėjo Australijos lietuvių R. Kavaliauskaitė.

Vytautas Vaitiekūnas padarė pranešimą propagandinio ir programos leidinių reikalu, kurie yra numatyti spausdinti apie po 25,000 egz. Programos leidinys bus su skelbimais ir parodoje pardavinėjamas po \$1.

Bronė Spūdienė informavo susirinkimą apie raštinės patalpas Lietuvių Dienos reikalais pranešti. Nutarta pasinaudoti VLIKO patalpomis, kurios yra patogioje New Yorko miesto dalyje.

Lietuvių Dienos programa: Kazys Vasiliauskas pranešė apie Pasaulinės Parodos vadovybes paskutiniu laiku padarytus pakeitimus. Lietuvių Dienos programa pasikeičia ir labiau išplečiama, nes bus daugiau laiko ir vietoje 3 valandų, kaip pirma buvo numatyta, dabar bus galima pradėti nuo 9 val. ryte ir tęsti iki 5 val. vakaro.

Svečių priėmimo komisija, kun. L. Jankaus pranešimu, yra pasiruošus aprūpinti nakvynėmis privačiai ir viešbučiuose, suruošti vaisės Apreiškimo par. salėje ir patarnauti transportacija. Plačiau paaiškėjo, kad bus reikalinga turėti du priėmimai, o ypač, kad tikimasi turėti 13,000--15,000 dalyvių.

Antras priėmimas yra numatytas padaryti viešbutyje su tinkama jaunimui programa. Pirmininkas pranešė, kad Lietuvių Dienos programa yra numatyta įrekomduoti.

Algirdas Budreckis, jaunimo sekcijos pirmininkas, pranešė, kad jaunimas yra stipriai susiorganizavęs ir pilnai pasiruošęs Lietuvių Dienos pravedimui smarkiai padirbėti ir Komitetui visais reikalais talkininkauti. Iš plataus pranešimo paaiškėjo, kad jau yra daug nuveikta: Kęstutis Čižiūnas tvarkys centrinę informaciją, Evaldas Remėza tvarkys eisenos reikalus, Vytautas Jurgėla rūpinsis programų pardavimu ir informacinio leidinio išdaliniu, Antanas Vainis—stadijono tvarkymo reikalais, Algirdas Budreckis vadovauja visiems jaunimo sekcijos reikalams, Aleksandras Vakselis pirmininkauja sporto programos pravedimo reikalais.

Finansų klausimu platų pranešimą padarė plk. Jonas Šlepetys. Naujas Finansų Komisijos pirmininkas Šlepetys nusiskundė, kad per pusantrų metų finansų reikalų yra labai mažai nuveikta ir kad dabar yra numatytas naujas vėjus su visais reikalingais pasiruošimais, norint sukelti reikalingą sumą pinigų Lietuvių Dienai Pas. Parodoje.

Antanas Šėtikas, Komiteto išdininkas, savo pranešime nurodė gautas aukas ir padarytus išmokėjimus. Iš pranešimo paaiškėjo, kad gautos aukos dar neperžengė ne penkių tūkstančių dolerių. Iki dabar stambiausias aukotojas yra Newarko senos kartos lietuvis Juozas Kralikauskas, paaukojęs \$100, (neskaitant organizacijų).

Lietuvių Dienoj dalyvauti yra užsiregistravę 38 chorai ir 20 tautinių šokių grupių iš 450 šokėjų. Jų suderinimui, meninių programų sekcijų pirmininkai, lankys choristus ir tautinių šokių grupes įvairiose JAV ir Kanados lietuvių vietovėse. Tai yra didelis, daug laiko, vargo ir pinigų reikalaujantis darbas.

Parodos lankytojai jau dabar turėtų pasirūpinti, kad jų atostogos sutaptų su Lietuvių Dienos laiku—rugpjūčio 23 diena. Patartina, o ypač iš toliau atvykstantiems į parodą, gauti papildintą transportaciją.

A. S. TREČIOKAS,

Dailininkas Jurgis Juodis su savo duka Violeta, Webster Hall New Yorko, Vasario 16 minėjime, prie savo dekoracijos, kurioje dailininkas pavaizduoja pavergtą Lietuvą. Dėl dail. J. Juodžio dekoracijų, kai kuriuose mūsų laikraščiuose, buvo labai neigiamai parašyta. Bet menas yra labai neapčiuopiamas dalykas: vieniems patinka abstraktiškas menas, kitiems - tik klasiški kūriniai, o yra ir tokių, kuriems joks menas nepatinka. Tai individualaus žmogaus skonio reikalas. Todėl be reikalo tie Darbininko ir Dirvos "meno žinovai" sukritikavo dail. J. Juodžio kūrybą. Jo dekoracija vieniems patiko, kitiems - ne. Svarbu yra tai, kad jisai visu išjautimu pasišventė pavaizduoti pavergtą Lietuvą taip, kaip jam atrodė.

Adolfas Mekas Chicagoje

Filmų režisierius Adolfas Mekas, spėjęs pagarsėti amerikiečių tarpe, iš New Yorko atvyko Chicagoje ir čia dirba prie vieno filmo gamybos.

Reikia pažymėti, jog Chicagoje dabar rodomas (nuo Vasario 21 d.) jo naujau-

sias filmas "Hallelujah the Hills." Jis demonstruojamas Chicagoje šiaurinės dalies kino teatre "The Surf" (1204 N. Dearborn). Seansas yra 3 kartus per dieną—6, 8, 10 val. vak.

Šis jo filmas yra plačiai reklamuojamas didelėmis

Minėjimas

Newarke

Atkelta iš 10 psl.

Vasario 16 dieną ant City Hall buvo iškelta Lietuvos vėliava ir didelis plakatas su užrašu: "46-th Anniversary of Lithuanian Independence."

N. J. L. Tarybos pirm. inž. V. Melinis perskaltė New Jersey gubernatoriaus Richard J. Hughes ir Newarko Majoro Hugh J. Addnizio proklamaciją, U. S. senat. Clifford P. Case telegramą ir rezoliuciją, kuri visais dalyvių balsais buvo priimta. Vienos minutės susikaupimu pagerbti žuvę už Lietuvos Laisvę.

N. J. L. Taryba dėkoja visiems, o ypač programos dalyviams ir visiems prisidėjusiems prie minėjimo sėkmės, o taipgi visiems aukotojams ir šv. Jurgio D-ja! už nemokamai duota salę.

Minėjimą atidarė A. S. Trečiokas ir pakvietė programą praveisti N. J. L. Tarybos pirm. inž. Valantiną Melinį.

A. S. T.

Vienybės

sukaktis

vo lemta matyti Lietuvą cėrinėje priespaudoje, paskui laisvėje, bus liudininke ir tų laimingų dienų, kada lietuvių tauta ir vėl susilauks savo laisvės ir nepriklausomybės aspiracijų įgyvendinimo.

Vienybė, kuri visais laikais domėjosi savo brolio lietuvių gyvenimu, ar jis buvo varge ar džiaugsmo, ypač dabar negali juo nesidomėti. Kviečiame remti Vienybę visus, kurie taip galvoja.

reklamomis Chicagoje di-
džiuosiuose dienraščiuose.

Sąryšyje su šio filmo premjera vasario 19 d. A. Mekas turėjo pasikalbėjimą per Chicagoje amerikiečių radijo stotį, o vasario 22 d. jis pasirodė Kup's Show

VIENYBĖ KVICIA

visus mūsų Lietuvos laisvinimo veiksnius,

lietuviškų laikraščių redaktorių ar jų

atstovus pamatyti V. Tysliavienės filmą

"ŽIEMA LIETUVOJE"

Šeštadienį, vasario 29 d., 5 valandą.

VIENYBĖS PATALPOSE, 192 Highland Boulevard, Brooklyne.

Filmą kviečiami pamatyti visi, kurie, jo nematę ir jo įkalbėto teksto negirdėję, skelbia, jog tai "sovietinė propaganda".

Jeigu filmas "Žiema Lietuvoje" mūsų veiksnius, diplomatus ar laikraštininkus "užliūliuos" ir jų jausmus suminkštins Lietuvos okupanto atžvilgiu, kaip kai kurie skelbia, tai tą filmą padėsime į archyvą ir jo daugiau viešai neberodysime.

Bet mes įsitikinę, kad filmas "Žiema Lietuvoje" bus visiems labai naudingas jų tolimesnėje veikloje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

KVICIA REDAKCIJA